

MRF 2025.11

Højesterets dom af 25. juni 2025, 1. afd., sag BS-63777/2024-HJR

(Jens Peter Christensen, Hanne Schmidt, Kurt Rasmussen, Jens Kruse Mikkelsen og Søren H. Mørup)

Unicon A/S (adv. Allan Kvist-Kristensen) mod Gjensidige Forsikring, dansk filial af Gjensidige Forsikring ASA, Norge (adv. Kenneth Bodén Andersen)

Afvist regreskrav fra olieleverandørs forsikringsselskab mod betonvirksomhed for udgifter til fjernelse af olieforurening forvoldt ved grov uagtsomhed ved olieleverandørens påfyldning af studs til fjernet olietank, da betonvirksomhedens manglende afblænding af påfyldningsstuds ikke var udtryk for en sådan grad af uagtsomhed, at betonvirksomheden, der ikke var forsikret for skaden, skulle betale en del af udgiften til at fjerne forureningen.

Betonvirksomheden Unicon A/S havde hos Skanol A/S bestilt 6.300 liter dieselolie til levering mellem den 28. og 29. august 2019. Af ordren fremgik: ”jordtank U. Shelldæksel. Anhænger ok. Brug ventafil, da der er bagfald”. Den pågældende jordtank kunne rumme 10.000 liter, og påfyldningsstudsens til tanken var placeret under et dæksel, hvorpå der stod ”SHELL”. I området omkring denne jordtank var der to yderligere påfyldningsstudser. Den ene af disse var placeret over jordniveau op ad en væg ved siden af dieselstan-der, og der var påsat en strip på påfyldningsstudsen. Ved levering fra Skanol den 28. august 2019 fyldte chauffør ca. 2.500 liter dieselolie i den påfyldningsstuds, der var placeret over jordniveau, og denne påfyldningsstuds var ikke forbundet til en tank, hvorfor dieselolien løb ned i jorden og forårsagede forurening. Påfyldning standsede ved 2.500 liter, hvilket medførte en større jordforurening, som Unicon anmeldte til Holstebro Kommune og Skanol’s forsikringsselskab F. Den 4. september 2019 varslede kommunen undersøgelsespåbud til Unicon efter jordforureningslovens § 40, hvilket blev ændret til et undersøgelsespåbud til Skanol den 7. oktober 2019 og den 5. februar 2020 blev fulgt op af oprydningsspåbud efter jordforureningslovens § 41 til Skanol, som den 14. juli 2020 fik et supplerende påbud efter § 41 om oprydning. Påbuddet til Skanol blev opfyldt og betalt af Skanol’s forsikringsselskab F, som herefter rejste krav mod Unicon om erstatning for de 2.771,978, 40 kr., som F havde afholdt i forbindelse med olieforureningen. Til støtte herfor gjorde F principalt gældende, at Unicon er omfattet af objektivt erstatningsansvar efter § 3 i miljøskadeerstatningslovens objektive ansvar, da der var tale om en nedgravet olietank på over 6.000 liter med supplerende henvisning til U 2017.1192 H. Subsidiært gjorde F gældende, at forureningen var forvoldt culpøst af Unicons

afblænding af påfyldningsrør til den nedlagte olietank. Dette er i modstrid med olietankbekendtgørelsens 30 om sløjfning af olietank, og dette var årsag til, at påfyldning var sket til forkert påfyldningsstuds, hvorfor der var grundlag for at fravige udgangspunktet om, at skader forvoldt ved erhvervsvirksomhed erstattes af den skadevolder, der har ansvarsforsikring, jf. erstatningsansvarslovens §§ 19 og 25. Unicon påstod frifindelse og gjorde til støtte herfor bl.a. gældende, at de påbudte foranstaltninger efter jordforureningsloven var meddelt til Skanol, at en skadevolder som Skanol ikke kan kræve erstatning fra Unicon, der derimod måtte anses for skadelidte efter miljøskadeerstatningslovens § 3 eller dansk rets almindelige regler og afviste relevansen af U 2017.1192 H, der drejede sig om kommunens udgifter til selvhjælp efter miljøbeskyttelseslovens § 70. Endvidere afviste Unicon, at der var grundlag for at fravige udgangspunktet efter erstatningsansvarslovens § 25, da det var udvist betydelig uagtsomhed fra Skanols chauffør, hvilket var årsag til forureningen, og da Unicon ikke var forsikret, måtte F’s krav afvises. Byretten lagde på grundlag af bevisførelsen til grund, at påfyldningsstudsen ikke var forseglet med strips, og at det var chaufførens grove uagtsomhed, der var årsag til forureningen, og at forholdet ikke var omfattet af det objektive ansvar efter miljøskadeerstatningslovens § 3. Selv om Unicons afblænding af studs var i modstrid med olietankbekendtgørelsen, kunne dette i lyset af chaufførens uagtsomhed ikke føre til at fravige udgangspunktet om, at F måtte bære alle omkostninger, hvorfor Unicon blev frifundet. F ankede til landsretten, hvor parterne i det væsentlige gentog deres anbringender. Landsretten afviste, at der var grundlag for at anvende miljøskadeerstatningslovens objektive ansvar for operatører, da dette vil forudsætte, at det er de farlige egenskaber ved den nedgravede

olietank på 10.000 liter, der var årsag til forureningen, hvilket ikke var tilfældet i denne sag, hvor forureningen skyldtes påfyldning af studs, der ikke var tilsluttet den nedgravede olietank. Landsretten lagde til grund, at Skanols chauffør havde handlet groft uagtsomt, men den måde som Unicon havde sløffet en tidligere olietank i modstrid med olietankbekendtgørelsen var afgørende for, at forureningen skete, og at uagtsomheden var af en sådan karakter, at der forelå særlige omstændigheder. Unicon måtte herefter bære 1/3 af udgiften til fjernelse af forureningen. Unicon fik tredjeinstansbevilling til at indbringe dommen for Højesteret, der lagde til grund, at den indtrådte forurening ikke var omfattet af det objektive ansvar efter miljøskadeerstatningslovens § 3, da forureningen var forvoldt af en tidligere nedgravet olietank, hvor der alene er påfyldningsstuds og

rør tilbage. Unicons erstatningsansvar afhang derfor af, om ”om Unicon er erstatningsansvarlig efter dansk rets almindelige erstatningsretlige regel (culpareglen).” Højesteret fandt, at forureningen måtte anses for forvoldt ved grov uagtsomhed fra Skanols chauffør, da chaufføren ikke fulgte de klare anvisninger, han havde fået. ”I lyset heraf [fandt Højesteret], at Unicon ikke ved at undlade at afblænde påfyldningsstudsene ved bygningen og undlade at afmærke studsen [...] har handlet uagtsomt, eller i hvert fald ikke har handlet med en sådan grad af uagtsomhed, at der foreligger sådanne særlige omstændigheder, at der er grundlag for at pålægge Unicon at betale hele eller en del af udgiften til at bortgrave den olieforurenede jord”. Højesteret stadfæstede herefter byrettens frifindelse af Unicon.

Kommentar: Dommen giver anledning til to principielle bemærkninger. I forhold til det objektive erstatningsansvar efter miljøskadeerstatningslovens § 3 er dommen et godt eksempel på, at selv om nedgravede olietanke over 6.000 liter er omfattet af lovens objektive ansvar, forudsætter dette, at olieforureningen udgår fra denne tank, hvilket netop ikke var tilfældet i den foreliggende sag, hvorfor det må tiltrædes, at det objektive erstatningsansvar, som blev lagt til grund i U 2017.1192 H, ikke var relevant i denne sag. Unicons erstatningsansvar for forureningen afhang derfor af, om Unicon havde handlet culpøst, som anført af Højesteret. Højesterets udformning af bemærkningen hertil om, at Unicon ikke har handlet uagtsomt, forekommer dog uheldigt formuleret, da Højesteret ikke nævner erstatningsansvarslovens § 25 og forsikringsselskabets regreskrav, som var grundlaget for sagen. Efter en almindelig culpavurdering må det således anses for rimelig oplagt, at Unicons manglende afblænding af påfyldningsstudsene må anses for culpøs og dermed erstatningspådragende for de adækvate skader, denne uagtsomhed har forårsaget. Det må derimod tiltrædes, at når der som i denne sag er tale om en forsikringsdækket skade forvoldt ved grov uagtsomhed, og Unicon alene anses at have udvist simpel uagtsomhed, kan erstatningsansvarslovens § 25 om flere erstatningsansvarlige begrunde, at forsikringsselskabet ikke har regres mod Unicon for en del af udgiften. Taget bogstaveligt kan Højesterets bemærkning læses, som om det ikke var ansvarspådragende at undlade at afblænde påfyldningsstudsene, hvilket næppe var meningen med Højesterets votum.

For det andet giver grundlaget for kravet, som var opfyldelsen af de af kommunen meddelte påbud efter jordforureningslovens §§ 40 og 41, anledning til nogle bemærkninger. Unicons indsigelse om, at Unicon var skadelidt må anses for tvivlsomme, da tabet i denne sag netop var udgifterne til at opfylde kommunens påbud efter jordforureningslovens §§ 40 og 41, hvilket må anses for udtryk for, at det er den offentlige interesse i at fjerne forureningen, der er grundlag for det økonomiske tab, som sagen drejer sig om. Dette rejser et mere vanskeligt spørgsmål om, hvem der er rette påbudsadressat efter jordforureningslovens §§ 40 og 41, men som hverken byret, landsret eller Højesteret har forholdt sig til. Denne sag adskiller sig således fra to tidligere klagenævnsager, hvor der ved påfyldning fra olieselskab til nedgravet olietank over 6.000 liter på henholdsvis skole (MAD 2013.1299 Nmk) og på fjernvarmeværk (MAD 2014.167 Nmk) skete en større forurening, som følge af fejl i olietankens pejlesystem, hvilket betød, at olien i begge tilfælde løb ud af olietankens overløbsrør. Selv om det i begge sager var oplagt, at skolen henholdsvis fjernvarmeværk var forurenere efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1, afviste klagenævnet dette i begge sager og stadfæstede påbud til olieselskabet.

Nævnet henviste til, at olieselskabets tankbil i begge tilfælde var forurener, og at skole henholdsvis fjernvarmeværk ikke havde handlet uagtsomt. Afgørelserne er næppe rigtige, da skole og fjernvarmeværk i begge sager måtte anses for forurener efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1, og endvidere var omfattet af miljøskadeerstatningslovens objektive ansvar, da forureningen skete fra den nedgravede olietank over 6.000 liter i begge tilfælde (se uddybende Pagh og Haugsted, Fast ejendom – regulering og køb, 4. udg., 2022, s. 599). Dette er imidlertid ikke tilfældet i denne sag fra Holstebro, hvor forureningen ikke hidrørte fra den nedgravede olietank over 6.000 liter, men fra en ikke-korrekt sløjfet påfyldningsstuds, hvilket begrundet landsrettens afvisning af det objektive ansvar efter miljøskadeerstatningslovens § 3, mens det ikke helt kan afvises, at både O A/S og B A/S kunne anses for forurener efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1. I alle tilfælde illustrerer forløbet, at håndtering af forureningssager, hvor der er flere forurenere lader sig håndtere enklere ved, at fordeling af udgiften til oprensning af forurening udsættes, til efter sagen er afsluttet frem for en stillingtagen i begyndelsen af forløbet til, hvem der er rette påbudsadressat.

KØBENHAVNS BYRET DOM

afsagt den 29. november 2022

Sag BS- [REDACTED]

G [REDACTED]
(advokat A [REDACTED])

mod

U [REDACTED]
(advokat Al [REDACTED])

Denne afgørelse er truffet af dommer Jacob Scherfig.

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget sagen den 21. december 2021.

Sagen drejer sig om, hvorvidt en virksomhed er erstatningsansvarlig for et tab, som et forsikringsselskab på vegne af oliedistributør har lidt ved at afholde omkostninger til undersøgelse og oprensning af et oliespild, der fandt sted på virksomhedens ejendom.

Sagsøger, G [REDACTED]
[REDACTED] (herefter G [REDACTED]), har fremsat påstand om, at U [REDACTED] til G [REDACTED]
[REDACTED] skal betale 2.771.978,40 kr. ekskl. moms med tillæg af procesrente af 1.683.000,00 kr. fra den 11. april 2021 til den 13. november 2021, og procesrente af 2.770.166,57 kr. fra den 14. november 2021 og indtil den 9. marts 2022, og procesrente af 2.771.978,40 kr. fra den 10. marts 2022 og indtil betaling sker.

Sagsøgte, U [REDACTED] (herefter U [REDACTED]), har fremsat påstand om frifindelse, subsidiært frifindelse mod betaling af et mindre beløb end det påstævnte.

Der er mellem parterne ikke tvist om den beløbsmæssige opgørelse af kravet.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Oplysningerne i sagen

Det er under sagen oplyst, at U [REDACTED] er en produktionsvirksomhed, der producerer og handler med færdigblandet beton og betonvarer, og at U [REDACTED] er ejer af ejendommen beliggende på [REDACTED] hvor tankanlægget i sagen er placeret.

Det er desuden oplyst, at S [REDACTED] (herefter S [REDACTED]) er en distributionsvirksomhed, der distribuerer farligt gods, herunder dieselolie, og at S [REDACTED] som led heri forestår transport og påfyldning af olie hos aftagere af olien, herunder U [REDACTED].

Det er endvidere oplyst, at G [REDACTED] er indtrådt S [REDACTED]s ret mod U [REDACTED], jf. erstatningsansvarslovens § 22, stk. 1.

Det kan lægges til grund, at U [REDACTED] havde bestilt 6.300 liter dieselolie til levering på U [REDACTED]s adresse [REDACTED], og at dieselolien skulle leveres af S [REDACTED].

Af ordren, der blev afgivet den 18. august 2019 til C [REDACTED], fremgår, bl.a.

"JORDTANK U.SHELLDÆKSEL. Anhænger ok. Brug ventafil, da der er bagfald."

Det kan lægges til grund, at den tank, som dieselolien skulle leveres i, kunne indeholde 10.000 liter.

Af skadesanmeldelse, indsendt den 29. august 2019 af B [REDACTED], HSSE-koordinator hos S [REDACTED], fremgår bl.a.:

"...

Problem:

Chaufføren havde en ordre på 6700 liter fyldes, til kundens 10000 liters B7-tank.

I bemærkninger på ordren er oplyst: "tank u. Shelldæksel. Brug ventafil, da der er bagfald".

Chaufførens forklaring: "Jeg finder tre påfyldningsstudser samt to pejlebrønde, jeg leverer ca. 2500 liter i første tank via pejlebrønd med ventafil. Tanken løber fuld, og jeg tænker så, at da der er to tanke, må de være forbundet, og derfor leverer jeg så via pejlebrønd i næste tank også med ventafil, men den melder fuld efter ca. 200 liter. jeg benytter så i stedet påfyldningsstuds ved siden af tankstander (to påf. studser til venstre for stander helt op ad gavl), og leverer ca. 2400 liter i den. Jeg tror, at tanken så løber fuld, da der kommer olie ud ad udluftningen. Ca 10 liter olie løber på beton, og jeg strøer det af med sand og kontakter Gi [REDACTED] (S [REDACTED]-vagt). Gi [REDACTED] kontakter T [REDACTED] hvorefter vi mener, at spildet er begrænset på betonpladsen.

Jeg synes godt, at man kunne opmærke påfyldningerne.

På adressen er to pejlebrønde med fjernpejling på begge, det indikerer for mig, at tankerne må være forbundet og derfor leverer jeg i begge".

Korrigerende handling:

Driftchef har samtale med chaufføren hvor rutinerne omkring levering tages op, og chaufføren gøres opmærksom på at kontakte S [REDACTED] ved den mindste tvivl

Chaufføren er grounded til mandag d. 02.09.19

Chaufføren får en skriftlig advarsel.

Chaufføren kommer ud at køre med Masterdriver

Planlægning og driftchef har skærpet opmærksomhed på chaufføren de følgende tre måneder

Sagen tages op på kommende chaufførmøder

Historik

Kommenteret B [REDACTED] 2019-08-30

Entreprenør K [REDACTED], [REDACTED], blev rekvireret til følge røret, hvor chaufføren havde fyldt olie på. Røret føret nogle meter ud i jorden, og var ikke forbundet med tank eller ande.

Dvs. der er løbet 2500 liter ud i jorden.

...

Kommenteret B [REDACTED] 2019-08-30

Chaufføren har ikke forholdt sig til de oplysninger han fik på ordren: "10.000 liters tank" og "Jordtank under Shell-dæksel" "Brug ventafil da der er bagfald".

Chaufføren har ikke overholdt S [REDACTED]s procedure om, at hvis man er i tvivl, undlader man levering.

Over for Gi [REDACTED] nævnte chaufføren ikke, at han havde leveret i flere tanke, han omtalte kun spildet.

Da omstændighederne stod klart for S [REDACTED], blev kunden underrettet, Beredskab blev rekvireret og Kommunens miljøafdeling ankom, Be [REDACTED] C [REDACTED] blev løbende underrettet på telefonsvarer.

M [REDACTED], S [REDACTED], besigtigede forholdene. Mi [REDACTED] og Ben [REDACTED] (fra U [REDACTED]) fandt ud af, at en gammel fyringsolietank var blevet fyldt med 2500 liter, denne tank er efterfølgende blevet tømt. Der er leveret et par hundrede liter i korrekt tank men med pistol, derfor blæste den olie ud ad udluftningen og chaufføren stoppede leverancen til denne tank. Undersøgelse af hvor de resterende ca. 2500 liter er blevet af pågår. Vi ved med sikkerhed, at de er pumpet i en studs ved siden af stander, men hvor denne studs fører hen vides endnu ikke. Entreprenør er rekvireret til at fjerne betondække og grave ned for at finde ud af hvor olien ligger. Dette er aftalt med H [REDACTED] Kommunes miljøafdeling, C [REDACTED].

De studser som ikke længere er i anvendelse skulle have være afblændede men var det ikke.

..."

Skadesanmeldesen indeholdt et antal fotos, herunder følgende foto 1:

Af e-mail af 30. august 2019 fra B [REDACTED] til mæglerassistent og kundekoordinator L [REDACTED], W [REDACTED], fremgår bl.a.:

"...

Efterfølgende har vi oplyst C [REDACTED], at da sagen er anmeldt til G [REDACTED], vil det være deres ansvarsplacering som er gældende, og vi har henvist til Tankbekendtgørelsens § 31 stk. 2: "Påfyldningsstuds og udluftningsrør afmonteres og tanken afblændes, så påfyldning ikke kan finde sted".

..."

Ved brev af 4. september 2019 til U [REDACTED] fremsendte H [REDACTED] Kommune "Var-
sel om undersøgelsespåbud efter jordforureningsloven, [REDACTED]
[REDACTED]".

Ved brev af 5. februar 2020 til S [REDACTED] fremsendte H [REDACTED] Kommune "Opryd-
ningspåbud efter jordforureningsloven, [REDACTED]".

Ved brev af 14. juli 2020 til S [REDACTED] fremsendte H [REDACTED] Kommune "Afgørelse
vedr. oprydning af olie på [REDACTED]". Af brevet fremgår
bl.a.:

"...

Afgørelse

På baggrund af sagens oplysninger skal H [REDACTED] Kommune jf. vilkår 1 i oprydningspåbud meddelt d. 5. februar 2020 jf. jordforureningslovens § 41, stk. 1. hermed meddele, at al olie fra spild sket d. 30. august 2019 på [REDACTED] skal bortgraves.

...

Baggrund

D. 5. februar 2020 meddelte H [REDACTED] Kommune oprydningspåbud til S [REDACTED] efter oliespild på [REDACTED]. Påbuddet blev med-
delt jf. jordforureningslovens § 41 stk. 1. I forbindelse med oprydningen er
det mod forventning konstateret, at forureningen har spredt sig ind under
en mobilmast på ejendommen.

...

Risikovurdering

H [REDACTED] Kommune har foretaget en risikovurdering jf. vilkår 1 i opryd-
ningspåbuddet, der lyder: "... en evt. efterladt forurening skal kunne vurderes
til ikke at udgøre en risiko for grundvandsressourcen og recipienter."

Oliespildet er sket i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og ligger inden for indvindingsopland til N[REDACTED] Vandcenter. D[REDACTED] har tidligere vurderet, at områdets komplicerede geologi medfører, at det ikke kan udelukkes, at forureningen udgør en risiko for områdets grundvandsressource, samt at det er sandsynligt, at der er kontakt til regnvandsbassinet sydvest for ejendommen. Denne vurdering er H[REDACTED] Kommune enig i.
..."

Af e-mail af 22. april 2021 fra I[REDACTED], U[REDACTED], til B[REDACTED], D[REDACTED], fremgår bl.a.:

"...
Hej B[REDACTED]
Du ligger vel ikke inde med de billeder S[REDACTED] chauffør får når han ankommer på pladsen ved U[REDACTED]? Jeg har fået dem vist af en fra S[REDACTED], ved du hvem det var der var på pladsen fra S[REDACTED] den dag udslippet sket?
..."

B[REDACTED] svarede senere samme dag:

"...
Hej I[REDACTED]

Jeg kan også se billedet for mit indre blik, hvor man kan se, at der står Shell på det dæksel, som olien skal fyldes på.

Jeg mindes også kun at have set mailen/instruksen på print. Umiddelbart har jeg ikke gemt det ned på sagen, eller kan finde instruksen i min mailboks, men jeg ser gerne lig efter engang igen i morgen.

Er du sikker på, at mailen med instruksen ikke var kommet fra jer til S[REDACTED]?

Jeg ved ikke hvem der var på pladsen. Skade skete om aftenen kl 22 d 28/8 2019. Vi er første gang på adressen fredag ved middagstid.
..."

Af S[REDACTED]'s chaufførhåndbog fremgår bl.a.:

"...

3.4 Levering til industrikunder m.m.

Tanke hos industrikunder, varmeselskaber o. lign. kan være af enhver

type og størrelse. De kan være nedgravede, fritstående udendørs eller installeret i bygninger. Størrelsen kan variere fra 1,2 m³ op til 100 m³ eller mere. Ved aflæsning på et anlæg, med hvilket man ikke er bekendt, skal man sørge for at få kyndig vejledning på stedet. Hos industrikunder er der ofte tanke til flere forskellige produkter. Det er vigtigt, at man allerede ved forpejlingen forvisser sig om, at man er ved den rette tank, samt at man har korrekt pejlestok og pejletabel. Husk at indrapportere via app til HSEQ afdelingen enhver fejl, der måtte være observeret ved tankene. Vi kører aldrig fra tanke som ikke er mærket med produktskilt.
..."

Forklaringer

O [redacted], M [redacted], Ben [redacted] og I [redacted] har afgivet forklaring.

O [redacted] har forklaret bl.a., at han i april 2019 blev ansat i S [redacted], og at han i august 2019 kørte for S [redacted]. Han påfyldte dieselolie hos U [redacted] på adressen [redacted]. Det var omkring midnat mellem den 28. og 29. august 2019, at han påfyldte dieselolien. Han havde ikke tidligere leveret dieselolie det pågældende sted. Det var en normal opgave for ham at køre med dieselolie, men ikke at levere og påfylde dieselolien. Han havde fået tre ugers sidemandsoplæring hos S [redacted] med hensyn til levering af dieselolie. Det var en af de første gange, han skulle levere dieselolie til en jordtank.

Forevist foto 1 i skadeanmeldelse af 29. august 2019 (ekstrakten side 69) forklarede han, at det var her, han leverede olien. Der var ikke andre end ham til stede på det pågældende tidspunkt.

Han var ikke i besiddelse af oplysninger, ud over de oplysninger der fremgik i computeren, hvor der stod noget med, at det var under Shell-dæksel, at han skulle levere, og at han skulle benytte ventafil. Der stod ikke noget om, at der var flere tanke og flere studser. Han havde ikke fået billeder af stedet, hvor han skulle levere dieselolien.

En ventafil er et langt rør, der stikkes ned i røret i jordtanken for at undgå olie-spild. Ventafilen fløjtede ikke, og han skulle have standset levering, men fyldte i stedet i de andre tanke. Han var stresset på det pågældende tidspunkt og tænkte sig ikke om.

Helt generelt er det hans opfattelse, at det burde stå i computeren, hvor han præcist skulle levere olien, f.eks. "tanken står i garagen". Computeren indeholdt ikke fotos af det sted, hvor han skulle levere olien. På computeren stod der det, der fremgår med sort skrift på ekstrakten side 65.

Han leverede først olie i jordtanken under Shell-dækslet. Det var mørkt, da han ankom til stedet. Han havde en pandelampe på og fandt dækslet, hvor der stod Shell.

Forevist bilag A, foto 1, forklarede han, at det nok skal passe, at det var i den rækkefølge, han påfyldte olien. Han mener dog, at det var tanken under Shell-dækslet, han først fyldte olie på og derefter på den anden jordtank og til sidst på studsens ved væggen. Da ventafilten ikke fløjtede, ringede han ikke hjem til kontoret, men påfyldte i stedet på den anden jordtank, som han troede hang sammen med den første. Til sidst fyldte han olie på studsens ved siden af standen. Han er sikker på, at han ikke så nogen strips, og at han ikke har fjernet nogen strips. Man må som chauffør ikke fjerne markeringer.

Efter den pågældende episode fik han en skriftlig advarsel af S [REDACTED]. Han er ikke længere ansat i S [REDACTED].

M [REDACTED] har forklaret bl.a., at han er ansat i teknisk afdeling i S [REDACTED]. Han beskæftiger sig mest med tankbiler og vedligeholdelse, men han er også involveret i uddannelse af chauffører, der skal kunne levere olie. Der er tale om tre ugers sidemandsoplæring, og når den pågældende selv og den medarbejder, der forestår sideopplæringen, er trygge, så kører den nye chauffør ud med en såkaldt masterdriver, der skal sikre, at den pågældende chauffør er klar til at levere olie. Han har selv funktion som masterdriver.

S [REDACTED]s levering af dieselolie hos U [REDACTED] var en hasteopgave, hvor de blev kaldt ud til at skulle levere olie om natten, så der var olie på tanken hos U [REDACTED] den næste morgen. Han blev selv kaldt op til U [REDACTED] den næste formiddag, altså den 29. august 2019. U [REDACTED] var blevet opmærksom på et lille oliespild og på, at der ikke var olie i tanken. Han tog op til U [REDACTED] og kunne konstatere, at der ikke var olie i den jordtank, hvor der skulle være olie, men at der til gengæld var olie i den jordtank, hvor der ikke skulle være olie.

Der var i det pågældende område i alt tre studser til påfyldning af olie. En studs under dæksel, hvor der stod Shell, en studs under dæksel foran dækslet med Shell og endelig en studs over jord, op ad væg, ved siden af stander.

Han lånte en kompressor af en, der hed Ben [REDACTED], som var ansat hos U [REDACTED]. Han kunne ved hjælp af kompressoren konstatere, at der var en tank under de to studser, der var placeret under dæksel, men at der ikke var nogen tank under den studs, der var placeret over jord, op ad væg, ved siden af stander. Vidnet bemærkede ingen strips og ingen afklippede strips i den forbindelse. Vidnet og Ben [REDACTED] gik sammen rundt og kiggede, og Ben [REDACTED] nævnte ikke noget om strips eller afmærkning.

Ordreerne, som chaufførerne skal udføre, ligger på computer, hvor man indledningsvist kan se leveringsadressen. Når man trykker på adressen, kommer der flere informationer frem med blandt andet kunde-nummer, leveringsadresse og eventuelle bemærkninger. Chaufførerne modtager ikke andre oplysninger end dem, der fremgår af computeren, og computersystemet er så gammelt, at det ikke kan håndtere billeder, og chaufførerne får således ingen billeder. I bemærkningsfeltet kan der for eksempel stå "blå tank for enden af hal", og så ved chaufføren, at det er dér, der skal leveres. Beskeden "jordtank under Shelldæksel" vil være en typisk besked i deres ordresystem, og chaufføren finder så det pågældende dæksel og ved, at det er der, olien skal leveres.

De opererer med det, de kalder et trafiklyssystem, der indebærer, at chaufføren kun må levere, hvis han ser alt som grønt. Hvis chaufføren er det mindste i tvivl, "skifter" det til gult, og i den situation skal chaufføren gøre noget mere for at sikre, at olien leveres det rette sted. Chaufførerne bruger meget hinanden, således at forstå, at man som chauffør kan ringe til en chauffør, der tidligere har leveret det pågældende sted og sparre med denne. Chaufføren vil også kunne ringe til S [redacted]s døgnvagt.

Vidnet forstod det sådan, at O [redacted], der var chauffør den pågældende dag, først fyldte på den tank under det dæksel, hvor der ikke stod Shell, og at han derefter fyldte på tanken under det dæksel, hvor der stod Shell. Han vil tro, at der har været bagfald på udluftningen, og at det derfor ikke var muligt at fylde mere på tanken under Shell-dækslet. Man vil som chauffør godt skulle fylde på to studser, da tanke kan være sammenfaldende. Det er efter vidnets mening ikke et godt reaktionsmønster at fylde dieselolie på en tredje påfyldningsstuds. Hvis en olietank er korrekt afblændet, vil det ikke være fysisk muligt at fylde olie på den pågældende tank.

Forevist ekstrakt, side 65, forklarede vidnet, at det er et screen-print fra deres leveringssystem. Det er ikke sådan, det ser ud på chaufførens computer. På chaufførens computer vil man kunne se de oplysninger, der står med sort.

Ben [redacted] har forklaret bl.a., at han er ansat som produktionsassistent på U [redacted]s fabrik i [redacted]. Han har været ansat hos U [redacted] i 15 år, heraf de to første år som chauffør og de seneste 13 år som produktionsassistent.

Levering af dieselolie foregår normalt således, at C [redacted], som de har en leveringsaftale med, via en måler i tanken kan se, hvornår der skal påfyldes dieselolie. Det er S [redacted], der gennem en længere årrække har forestået leveringen på vegne af C [redacted]. S [redacted]s chauffører leverer selv, uden at de fra U [redacted]s side er indvolveret i leveringen. Der har ikke tidligere været problemer med S [redacted]s levering af dieselolie.

Forevist bilag A, foto 1, forklarede vidnet, at man kan se tre påfyldningsstudser på billedet. Tættest på, under det dæksel, der er taget af, er påfyldningsstudsen til den gamle fyringsolietank. Midt på billedet ses tanken under det dæksel, hvor der står Shell på. Det var der, dieselolien skulle have været leveret. Den tredje studs ses op ad den hvide væg ved siden af standeren. Den tredje studs er afblændet og har altid været det.

Standeren på den pågældende benzintank har ikke været i brug i de 13 år, hvor han har arbejdet som produktionsassistent. På den pågældende studs var der sat en strip på, og den pågældende strip var ikke fjernet inden august 2019. Han kan ikke med sikkerhed sige, hvornår han sidst har set den pågældende strip, men han har i hvert fald set den, da han kørte som chauffør for 13-15 år siden. Den 28. august 2019 ringede han til C [redacted] og bestilte en tank dieselolie, da der ikke var mere på tanken, måske fordi batteriet på C [redacted]'s måler var løbet tør. De spurgte fra C [redacted]'s side, om de kunne levere om natten, og vidnet svarede, at det kunne de godt, og at han så ville lade være med at låse porten. Der var ikke nogen fra U [redacted] til stede, da olien blev leveret om natten.

Da han ankom om morgenen den 29. august 2019, så der ud som på foto 1 i bilag A. Hans første tanke var, at der var blevet leveret dieselolie, og at der så efterfølgende var nogen, som havde stjålet dieselolien, da porten ikke havde været låst. Han valgte at gå over til nabovirksomheden, som er en minkfodercentral, da han ved, at de leverer om natten, og at de måske derfor kunne have set noget. Han fik at vide, at minkfodercentralen var i besiddelse af noget videoovervågning, og han så denne og kunne se, at der var blevet leveret dieselolie omkring klokken 03/03.30 om natten mellem den 28. og 29. august 2019. Han ringede herefter til C [redacted] og spurgte, om C [redacted] havde hørt noget fra chaufføren om, at der var gået noget galt. Medarbejderen hos C [redacted] sagde, at det havde de ikke hørt, men at hvis der var forurening, så skulle han ringe 112. Senere samme dag kom der en medarbejder fra enten S [redacted] eller C [redacted] til U [redacted]'s adresse. Den pågældende sagde, at han ikke kunne forstå, hvordan det kunne været gået galt, og den pågældende viste vidnet to billeder af det korrekte påfyldningssted.

Forevist bilag A, foto 2, forklarede vidnet, at det høje rør er udluftningen til dieseltanken, og at man til højre for det kan se studs nummer tre, som var dér, der blev påfyldt den olie, der forårsagede forureningen.

I [redacted] har forklaret bl.a., at han er ansat som fabriksleder hos U [redacted]. Han har ansvaret for to fabrikker i Jylland. Han har været ansat hos U [redacted] siden 2002 og heraf de seneste 4 år i Midtjylland. Han er ikke involveret i det daglige samarbejde med C [redacted] og S [redacted]. Han er ikke bekendt med tidligere sager om olieudslip, og han har ikke hørt om, at der skulle have været problemer med at finde den rigtige tank at levere dieselolie til forud for denne sag.

Forevist bilag A, foto 1, forklarede vidnet, at den pågældende benzintank er nedlagt før hans tid i Midtjylland. Han er ikke vidende om, at tanken skulle have været blændet med strips.

Han blev involveret i denne sag i løbet af den 29. august 2019. Dagen efter fik han nogle oplysninger fra S[REDACTED]. Han mener, at han fik oplysningerne af en person, der hedder M[REDACTED]. M[REDACTED] sagde, at chaufføren ikke havde gjort sit arbejde i overensstemmelse med instruksen, og M[REDACTED] sagde, at chaufføren havde fået et billede af det dæksel, som var over den pågældende jordtank. Vidnet fik i den forbindelse forevist et foto, hvor dækslet var taget af. Da vidnet senere rykkede for instruksen med tilhørende billede, fik han at vide, at instruksen ikke eksisterede.

Parternes synspunkter

G[REDACTED] har i påstandsdokument af 18. oktober 2022 anført:

" ...

3. Opsamlende sagsfremstilling

...

3.2 Oliespildet den 28. – 29. august 2019

U[REDACTED] havde bestilt 6.700 liter dieselolie til levering af S[REDACTED] til U[REDACTED]s tankanlæg den 28. august 2019.

S[REDACTED] modtog alene ordre af 17. august 2019 (bilag 2), hvoraf fremgår, at;

"Jordtank u. Shelldæksel. Anhænger ok. Brug ventafil, da der er bagfald"

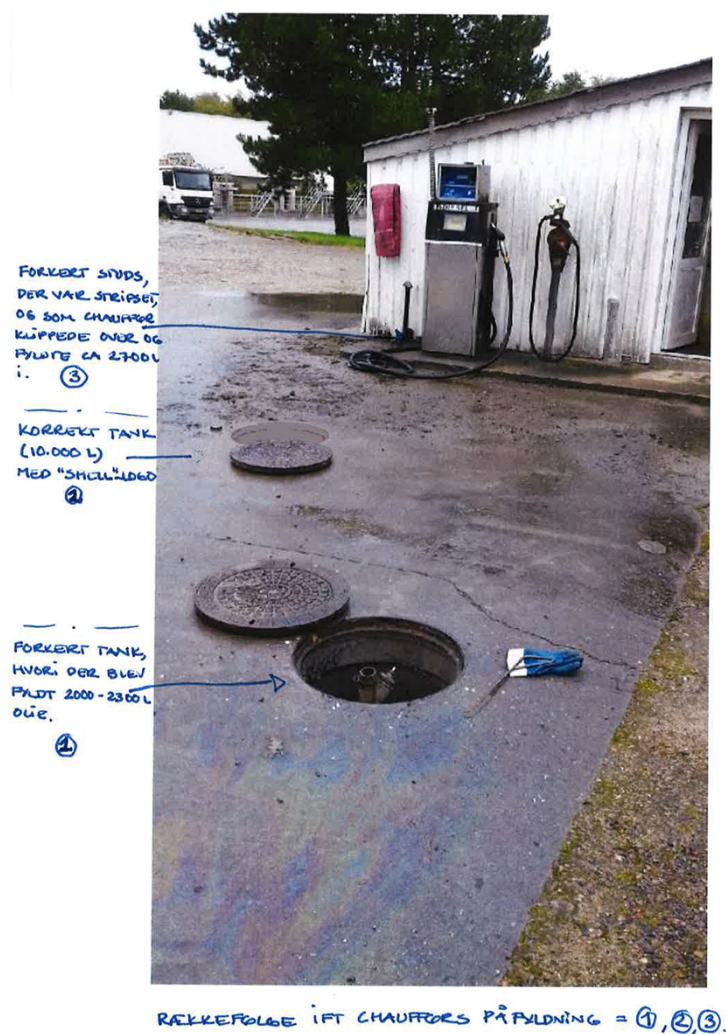
Olien blev leveret af S[REDACTED]s ansatte chauffør, O[REDACTED], der foretog påfyldning på leveringsstedet i løbet af aftenen den 28. august og natten til den 29. august 2019.

Chaufføren havde ikke tidligere leveret dieselolie til U[REDACTED]s adresse i [REDACTED].

Af skadesanmeldelsen til G[REDACTED] (bilag 3) fremgår, at chaufføren havde oplyst, at han påfyldte henholdsvis ca. 2.500 liter, 200 liter og 2.400 liter dieselolie gennem tre påfyldningsstudser. De tre påfyldningssteder fremgår af fotoet af tanken i skadesanmeldelsen (bilag 3, s. 5).

U [REDACTED] har fremlagt det samme foto af tanken (bilag A, s. 1) med tilføjelse af blå håndskrift, hvor U [REDACTED] udpeger, at studs (1) og studs (3) var "forkerte", og at studs (2) var "korrekt".

Der henvises til følgende udklip af fotoet i bilag A, s. 1.

G [REDACTED] bestrider ikke, at chaufføren foretog påfyldning i de tre påfyldningsstuds, og at forureningen formentlig skete ved påfyldning af studs (3) (svarskriftet s. 5).

3.3 U [REDACTED] havde ikke foretaget afmærkning af påfyldningsstuds

Som det fremgår af fotoet (bilag 3, s. 5) (bilag A, s. 1), var der ikke afmærkning, der viste, at to ud af de tre påfyldningsstuds var "forkerte" til påfyldning.

U■■■■ har fremlagt et nærbillede af studs (3) (bilag A, s. 2), som heller ikke viser, at der var afmærkning, der viser, at studs (3) var "forkert" til påfyldning.

U■■■■ har også fremlagt et nærbillede af studs (2) (bilag A, s. 3), hvoraf "Shell" fremgår på dækslet, og hvor der ikke i øvrigt afmærkning, der viser, at studs (2) var "korrekt" til påfyldning.

Den blå håndskrift på U■■■■s foto (bilag A, s. 1) antages at være tilføjet i forbindelse med udarbejdelsen af svarskriftet, og dermed 2,5 år efter skadens indtræden. Disse tilføjelser kan dermed ikke udgøre bevis for, at der ved påfyldningen var afmærkninger.

Opsamlende kan det lægges til grund, at der ikke var afmærkning, som ved påfyldningen viste, at studs (1) og studs (3) var "forkerte", henholdsvis at studs (2) var "korrekt" til påfyldning.

3.4 U■■■■ havde ikke foretaget lovpligtig afblænding

Det er ubestridt af U■■■■ (replikkens s. 5), at U■■■■ ikke foretog lovpligtig afblænding i henhold til olietankbekendtgørelsens § 30, stk. 1, nr. 2, hvorefter;

"2) Den overjordiske del af påfyldnings- og udluftningsrør fjernes og rørene afblændes, så påfyldning ikke kan finde sted"

Det fremgår desuden af Miljøstyrelsens hjemmeside (bilag 16, s. 1) og Miljøstyrelses pjece for afblænding af olietanke fra 2016 (bilag 17, s. 3), at:

"Ved en sløjfning skal olietanken tømmes for restindhold. Herefter skal tanken fjernes, eller påfyldningstudsene og udluftningsrøret skal afmonteres, og tanken blændes af, så det ikke længere er muligt at fylde fyringsolie i tanken. Du skal meddele kommunen, at du har sløjfet tanken og hvordan dette er sket."

Lovpligtig afblænding indebærer dermed, at tanken fjernes, eller som minimum at påfyldningstudsene afmonteres, hvorefter tanken blændes af, så det ikke længere er muligt at påfylde olie i tanken.

Hvis der havde været foretaget lovpligtig afblænding, havde det ikke været muligt for S■■■■s chauffør af påfylde studs (3).

En "forsegling" med strips – der i øvrigt som oplyst af U■■■■ (svarskriftets s. 2) umiddelbart kan fjernes, hvorefter der kan ske påfyldning – kan

ikke sidestilles med en permanent afmontering af påfyldningsstuds, hvis formål netop er at sikre, at det ikke længere er muligt at fylde olie i tanken.

Det bestrides desuden som udokumenteret, at studs (3) var forseglet med strips, og at chaufføren fjernede denne strip, inden han påfyldte diesello-
lien, som oplyst af U [REDACTED] (svarskriftet s. 2 og 5).

Chaufføren, O [REDACTED], og tekniker M [REDACTED] fra S [REDACTED] har samstemmende over for G [REDACTED] oplyst, at der ikke var nogen form for afmærkning på påfyldningsstudserne eller strips. M [REDACTED] har også oplyst, at han talte med Ben [REDACTED] fra U [REDACTED] efter at være ankommet til U [REDACTED]s ejendom i forbindelse med oliespildet. M [REDACTED] har oplyst, at Ben [REDACTED] ikke fortalte noget om, at studsen havde været forseglet med strips.

U [REDACTED] har heller ikke i øvrigt beskrevet eller forevist eksempler på eller billeder af de omtalte "strips".

Selv, hvis studs (3) måtte have været "forseglet" med strips, hvilket som nævnt er udokumenteret, udgør strips ikke lovpligtig afblænding i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsens § 30, stk. 1, nr. 2.

Opsamlende kan det lægges til grund, at det er udokumenteret, at studs (3) var forseglet strips. Under alle omstændigheder var studs (3) ikke afblændet lovmæssigt.

3.5 U [REDACTED] afgav ikke instruks eller nødvendige oplysninger om forholdene på leveringsstedet

U [REDACTED] har gjort gældende (svarskriftet s. 2 og duplikken s. 2-4), at U [REDACTED] mener, at S [REDACTED] udleverede en instruks til chaufføren forinden leveringen af olien på U [REDACTED]s fabrik.

Som oplyst i replikken (s. 2-3), udleverer S [REDACTED] ikke billeder eller instrukser til deres chauffører i forbindelse med udførelse af konkrete ordrer fra kunder. Modtager en chauffør billedmateriale eller instruks vedrørende en konkret ordre, kommer det fra kunden.

S [REDACTED] har heller ikke i den konkrete sag udleveret instruks eller billedmateriale af U [REDACTED]s tankområde, herunder af påfyldningsstudserne, til chaufføren.

I den forbindelse bemærkes det, at det af den af U [redacted] fremlagte mailkorrespondance mellem I [redacted] fra U [redacted] og B [redacted] fra D [redacted] af 22 april 2021 (bilag C) også fremgår, at B [redacted] skriver følgende til I [redacted]:

"Er du sikker på, at mailen med instruksen ikke var kommet fra jer [U [redacted] [redacted], vores indsætning] til S [redacted]?"

Som anført af U [redacted], vendte B [redacted] ikke retur med en instruks.

Der er dermed ikke dokumentation for, at chaufføren forud for leveringen modtog en instruks fra S [redacted], eller at U [redacted] gav en instruks eller i øvrigt kom med relevante oplysninger om tankanlægget til S [redacted], som S [redacted] herefter videregav til chaufføren.

S [redacted] – og dermed chaufføren – har naturligvis ikke flere oplysninger om U [redacted]s tankanlæg og leveringsstedet, end de oplysninger, som U [redacted] giver til S [redacted].

Det er forudsat i S [redacted]s procedurer, at vejledning om, hvilken påfyldningsstuds, som skal anvendes ved påfyldning, opnås på stedet for levering, jf. S [redacted]s "Chaufførhåndbog" (bilag 19). Heraf fremgår af kapitel 3, pkt. 3.4 "Levering til industrikunder m.m.", at:

"Tanke hos industrikunder, varmeselskaber o. lign. kan være af enhver type og størrelse. De kan være nedgravede, fritstående udendørs eller installeret i bygninger. Størrelsen kan variere fra 1,2 m³ op til 100 m³ eller mere. Ved aflæsning på et anlæg, med hvilket man ikke er bekendt, skal man sørge for at få kyndig vejledning på stedet."

Chaufføren modtog alene ordren (bilag 2) om levering ved "JORDTANK U. SHELLDÆKSEL. Anhænger ok. Brug ventafil, da der er bagfald" forinden levering til U [redacted]s tankanlæg.

Ordren kom fra U [redacted], hvilket understøtter, at U [redacted] som modtager af olien er nærmest til at afgive instruks og oplysninger i forbindelse med ordren, så det sikres, at olien leveres til kunden som bestilt.

Opsamlende kan det lægges til grund, at chaufføren ikke fik udleveret en instruks, herunder heller ikke billeder, vedrørende ordren fra U [redacted], og at U [redacted] ikke afgav de nødvendige oplysninger om forholdene på leveringsstedet.

3.6 Oprydningsarbejdet og de af G [REDACTED] afholdte udgifter

Da det om morgenen den 29. august 2019 blev konstateret, at tanken ikke var påfyldt med olie, da olien var sivet ud fra påfyldningsstuds (3), rekvi-
rerede S [REDACTED] miljøafdelingen i H [REDACTED] Kommune, det kommunale
beredskab og D [REDACTED] og anmeldte skaden til
G [REDACTED] (bilag 3).

G [REDACTED] har afholdt oprensningsudgifter for S [REDACTED] for 2.771.978,40 kr.
ex. moms, jf. tabsopgørelse (bilag 1 og bilag 15), som svarer til det indtalte
krav i henhold til betalingspåstanden. Omkostningerne er afholdt i hen-
hold til tre påbud fra H [REDACTED] Kommune til S [REDACTED] (bilag 5, bilag 9 og bi-
lag 10). G [REDACTED] henviser til dokumentationen for tabsopgørelsen, der
er fremlagt i sagen (bilag 15 og bilag 18).

G [REDACTED] har dækket oprensningsudgifterne under S [REDACTED]s erhvervs- og
produktansvarsforsikring og er indtrådt i S [REDACTED]s krav mod U [REDACTED] efter
EAL § 22.

G [REDACTED] holdt den 8. oktober 2019 ved skriftligt påkrav U [REDACTED] ansvar-
lig for oliespildet.

4. Anbringender

4.1 Overordnet om U [REDACTED]s ansvar

G [REDACTED] gør principalt gældende, at U [REDACTED] er objektivt ansvarlig for
olieforureningen i henhold til miljøskadeerstatningslovens § 3 (lovbe-
kendtgørelse nr. 994 af 9. september 2014), og dermed skal erstatte G [REDACTED]
[REDACTED]s afholdte tab svarende til påstandsbeløbet, jf. afsnit 5.1.

Subsidiært er U [REDACTED] ansvarlig for tabet på culpøst grundlag som følge af
U [REDACTED]s fejl og forsømmelse ved ikke at afblænde påfyldningsstudserne
lovmæssigt, jf. olietankbekendtgørelsens § 30, jf. afsnit 5.2, og/eller ved at
forsømme ikke at afmærke de "rigtige" henholdsvis "forkerte" påfyld-
ningsstudser på behørig og forsvarlig vis, og/eller ved at forsømme at af-
give behørig og forsvarlig instruks og de nødvendige oplysninger om le-
veringsstedet, jf. afsnit 5.2.1.

Der er desuden den nødvendige årsagssammenhæng og adækvans, jf. af-
snit 5.2, idet oliespildet ikke var indtrådt, hvis U [REDACTED] havde efterlevet
pligten om afblænding efter olietankbekendtgørelsen § 30 (bekendtgø-
relse nr. 1257 af 27. november 2019), og/eller hvis U [REDACTED] havde afmærket

behørigt og forsvarligt og/eller afgivet behørig og forsvarlig instruks og de nødvendige oplysninger om leveringsstedet.

I forhold til fordelingen af erstatningsbyrden mellem S [redacted] og U [redacted] gøres det gældende, at U [redacted] skal bære det fulde ansvar uanset parternes forsikringsforhold jf. EAL § 25, stk. 2, jf. afsnit 5.3.

5. Ansvarsgrundlag

5.1 Objektivt ansvar efter miljøskadeerstatningslovens § 3

G [redacted] gør gældende, at U [redacted] er objektivt ansvarlig efter § 3 i miljøskadeerstatningsloven.

Miljøskadeerstatningslovens § 3, stk. 1, fastsætter, at;

"Den, der som led i erhvervsmæssig eller offentlig aktivitet, der er anført i bilag til loven, forårsager en forurening, skal erstatte den skade, som forureningen medfører."

Det følger af forarbejderne, at ansvaret efter § 3 er objektivt, jf. Forslag nr. 123 af 9. december 1993 til Lov om erstatning for miljøskader.

Om baggrunden for reglen har Højesteret i dom af 12. januar 2017 (U.2017.1192) udtalt, at;

"Baggrunden for det strenge ansvar, som påhviler Jysk Miljørens i medfør af miljøskadeerstatningsloven, er den væsentlige risiko for forurening, som virksomhedens aktiviteter indebærer. Det objektive ansvar er efter lovens forarbejder bl.a. begrundet i en afvejning af, hvem der bør bære den økonomiske risiko ved miljøskader, samt i præventive hensyn, idet virksomhederne med baggrund i risikoen for forureningsskade vil have en særlig tilskyndelse til at foretage foranstaltninger, der skal afværge, at skade overhovedet indtræffer. [vores understregning]"

Af bilaget til loven, der oplister offentlig og erhvervsmæssig aktivitet, der er omfattet af loven, fremgår følgende af pkt. J.9:

"Virksomheder, herunder udlejningsejendomme, der har nedgravede olietanke, jf. § 1, stk. 1, i olietankbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 386 af 21. august 1980 om kontrol med oplag af olie mv), med et rumindhold på 6.000 liter eller derover." [Vores understregning]

U■■■■s nedgravede olietank er på 10.000 liter, og U■■■■ er dermed omfattet af ansvarsreglen i § 3.

Forureningen skete ud fra U■■■■s olietank og må anses for at være indtrådt som led i U■■■■s erhvervsmæssige drift af olietanken. Betingelsen om, at forureningen skal være forårsaget som led i en erhvervsmæssig (eller offentlig) aktivitet, der er anført i bilag til loven, jf. § 3, er dermed opfyldt.

G■■■■ gør dermed gældende, at U■■■■ på objektivet grundlag er ansvarlig for oliespildet den 28.-29. august 2019.

G■■■■ gør desuden gældende, at det objektive ansvar efter dansk rets almindelige regler fortrænger et evt. culpaansvar hos S■■■■, jf. også afsnit 5.3 nedenfor om erstatningsansvarslovens § 25.

Det er derudover uden betydning for U■■■■s objektive ansvar for forureningen, at denne er sket på U■■■■s egen ejendom. Ejere af fast ejendom kan dermed efter miljøskadeerstatningslovens § 3 ifalde objektivet ansvar for udgifterne til oprensning af forurening på egen grund. Det understøttes af forarbejderne til miljøskadeerstatningslovens § 3, hvoraf fremgår, at;

"Forslaget omfatter miljøskader, der stammer fra fast ejendom eller anlæg, hvorpå en offentlig eller privat virksomhed udfører særlig farlige eller forurenende aktiviteter. Det gælder, uanset om virksomheden er ejer eller bruger af ejendommen eller anlægget."

I øvrigt bemærkes det, at det i ■■■■'s undersøgelsesrapport (bilag 9, s. 11) konkluderes, at der var jord- og grundvandsforurening.

Det bemærkes i den sammenhæng, at grundvandet under en fast ejendom anses som et fælles gode (res communis). dermed Det er et grundlæggende princip i miljøretten, at forurening af en fast ejendom ikke alene er ejerens anliggende. Dette princip afspejles bl.a. i de vide påbudsadgange i jordforureningslovens §§ 40, 41 og 48, som ofte betegnes som et ubetinget forurenersansvar, og som hjemler adgang til at påbyde ejeren af en fast ejendom at afholde udgifter til oprensning af egen ejendom. U■■■■ kan dermed ifalde objektivet ansvar for udgifterne til undersøgelse og oprensning af sin egen ejendom.

På dette grundlag gøres det gældende, at U■■■■ er objektivet ansvarlig for olieforureningen, og at det objektive ansvar fortrænger et evt. culpaansvar hos S■■■■.

5.2 Culpaansvar

Hvis retten måtte finde, at U [REDACTED] ikke er ansvarlig på objektivet grundlag efter miljøskadeerstatningslovens § 3, gør G [REDACTED] subsidiært gældende, at U [REDACTED] er ansvarlig på culpøst grundlag.

5.2.1 Ansvar som følge af manglende lovpligtig afblænding

G [REDACTED] gør gældende, at U [REDACTED] er ansvarlig som følge af manglende lovpligtig afblænding af påfyldningsstuds (3), som var kilden til oliespildet.

Af olietankbekendtgørelsens § 30, fremgår, at;

"Ved sløjfning af et nedgravet anlæg på 100.000 l eller derunder eller et overjordisk anlæg på 200.000 l eller derunder skal eventuelt restindhold i anlægget fjernes. Sløjfning skal afsluttes på en af følgende måder:

- 1) Tanken fjernes.*
- 2) Den overjordiske del af påfyldnings- og udluftningsrør fjernes og rørene afblændes, så påfyldning ikke kan finde sted [vores understregninger]"*

Som redegjort for i afsnit 3.4 ovenfor, havde U [REDACTED] – ubestridt – ikke foretaget den lovpligtige afblænding af påfyldningsrørenden til tankanlægget og har derved tilsidesat sine pligter efter olietankbekendtgørelsens § 30, som regulerer forsvarlig håndtering af sløjfede olietanke.

Som det fremgår af ordlyden af olietankbekendtgørelsens § 30, er formålet med afblændingsforpligtelsen netop, at "påfyldning ikke kan finde sted". Det kan hermed lægges til grund, at hvis U [REDACTED] havde iagttaget reglerne i olietankbekendtgørelsen og havde foretaget lovpligtig afblænding, ville påfyldningen af studs (3) og dermed var oliespildet aldrig sket.

Formålet med den offentligretlige forskrift er i sagens natur at undgå skade og er dermed sammenfaldende med den erstatningsretlige værnede interesse.

U [REDACTED] havde ikke alene undladt at foretage afblænding af en enkelt påfyldningsstuds, men af to påfyldningsstudser, studs (1) og studs (3), i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsens § 30, stk. 1, nr. 2, hvilket indskærper, at der er handlet uden den nødvendige agtpågivenhed.

Olietankbekendtgørelsens straffebestemmelser forskriver desuden, at den der sløjfer et anlæg i strid med § 30, stk. 1, straffes med bøde, jf. § 56, stk. 1,

nr. 18. Dette understreger alvorligheden og uforsvarligheden af manglende lovpligtig afblænding af en påfyldningsstuds.

U■■■■ er et professionelt selskab, som driver tankanlæg på egne ejendomme, og bør derfor under alle omstændigheder iagttage nødvendige foranstaltninger såsom afblænding af sløjfede tankanlæg.

Risikoen for skader som følge af manglende lovpligtig afblænding af påfyldningsstudser påhviler dermed U■■■■ som professionel driftsoperatør af et tankanlæg, på hvilket grundlag U■■■■ er ansvarlig.

U■■■■ må desuden som leveringsstedet er indrettet (bilag 3 og bilag A) have indset, at forveksling af påfyldningsstudserne var nærliggende for olieleverandøren, og U■■■■ burde derfor have foretaget de nødvendige foranstaltninger for at forhindre påfyldning af en forkert studs med olie-spild til følge.

G■■■■ gør gældende, at den manglende iagttagelse af olietanksbekendtgørelsens § 30 i sig selv er tilstrækkeligt til at statuere et ansvarsgrundlag hos U■■■■, og at det ansvarspådragende forhold i strid med en offentlig forskrift er så alvorligt, at det må fortrænge et evt. culpaansvar hos S■■■■.

På den baggrund gøres det gældende, at U■■■■ har handlet ansvarspådragende ved ikke at foretage lovpligtig afblænding af påfyldningsstuds (3), og dermed er ansvarlig og skal erstatte G■■■■ omkostningerne afholdt i henhold til påbuddene.

Der er desuden godtgjort årsagssammenhæng og adækvans, idet oliespillet ikke var indtrådt, hvis U■■■■ havde efterlevet pligten om afblænding.

5.2.2 Ansvar som følge af manglende afmærkning og/eller instruks og nødvendige oplysninger om forholdene på leveringsstedet

G■■■■ gør gældende, at U■■■■ er ansvarlig som følge af manglende behørig og forsvarlig afmærkning af påfyldningsstudserne og/eller manglende instruks og nødvendige oplysninger om forholdene på tankanlægget.

U■■■■ er, som nævnt, et professionelt selskab, som driver tankanlæg på egne ejendomme, og bør som minimum sørge for behørig og forsvarlig afmærkning af, hvilke påfyldningsstudser, der er "forkerte" henholdsvis "korrekte".

Som ejer og bruger af tankanlægget er U■■■■ nærmest til at sikre, at olieleverandøren modtager tilstrækkelige oplysninger om, hvilken påfyldningsstud der skal anvendes, og om at sløjfede studser ikke er lovmæssigt afblændet eller afmærket på behørig og forsvarlig vis. Det er også afspejlet i S■■■■s interne procedurer, at kunden på stedet giver vejledning om forholdene (bilag 19).

Risikoen for skade som følge af den manglende afmærkning og/eller instruks om, hvilke studser der var anvendelige henholdsvis uanvendelige, må dermed påhvile U■■■■ som professionel driftsoperatør af et tankanlæg, på hvilket grundlag U■■■■ er ansvarlig.

U■■■■ må desuden have indset, at forveksling af påfyldningsstudser var nærliggende for olieleverandøren og burde derfor have foretaget foranstaltninger for at forhindre oliespild, herunder ved afmærkning, instruks og/eller oplysninger til leverandøren.

Især i tilfælde, hvor kunden er bekendt med, at forholdene påkræver ekstra opmærksomhed, idet der som i denne sag er flere mulige påfyldningsstudser, og hvor de uanvendelige studser ikke var lovmæssigt afblændet, er kunden nærmest til at oplyse om disse forhold.

G■■■■ gør gældende, at den manglende afmærkning og/eller manglende instruks og nødvendige oplysninger om forholdene på tankanlægget i sig selv er tilstrækkeligt til at statuere et ansvarsgrundlag hos U■■■■, og at det ansvarspådragende forhold er så alvorligt, at det må fortrænge et evt. culpaansvar hos S■■■■.

På den baggrund gøres det gældende, at U■■■■ har handlet ansvarspådragende ved ikke at foretage behørig og forsvarlig afmærkning af påfyldningsstudserne og/eller ved ikke at give instruks og nødvendige oplysninger om forholdene på ejendommen.

Der er desuden godtgjort årsagssammenhæng og adækvans, idet oliespillet ikke var indtrådt, hvis U■■■■ havde foretaget behørig og forsvarlig afmærkning og/eller givet instruks og nødvendige oplysninger om forholdene på tankanlægget.

5.3 Fordeling af erstatningsbyrden – EAL § 25, stk. 2

G■■■■ afviser, at der i den konkrete sag er grundlag for, at G■■■■ skal bære de fulde omkostninger alene som følge af det forhold, at U■■■■ ikke er dækket af en ansvarsforsikring.

Af EAL § 25 fremgår;

”§ 25.

Den indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden mellem flere solidarisk erstatningsansvarlige foretages efter, hvad der under hensyn til ansvarets beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt må anses for rimeligt.

Stk. 2. Er en eller flere af de erstatningsansvarlige dækket af en ansvarsforsikring, gælder § 19, stk. 1 og 2, og § 21. I de tilfælde, der er nævnt i § 19, stk. 2, nr. 1 og 2, og § 21, kan der ved den indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden mellem skadevolderne tages hensyn til foreliggende ansvarsforsikringer. § 20 finder tilsvarende anvendelse.”

Det er dansk rets almindelige udgangspunkt, også efter erstatningsansvarsloven, at den ansvarlige af flere ansvarlige skal bære det fulde ansvar. EAL § 25, stk. 2, er en undtagelse til udgangspunktet, og reglen må derfor fortolkes snævert i forhold til udgangspunktet.

Som det fremgår af ordlyden af EAL § 25, stk. 2, jf. EAL § 19, stk. 2, nr. 2, gælder det, hvor skaden er indtrådt som led i udøvelse af erhvervsvirksomhed, at der ved en fordeling af erstatningsbyrden kan tages hensyn til den ene parts ansvarsforsikring. Ansvarsforsikring er dermed et af flere parametre, der kan tages i betragtning, men er ikke et absolut og afgørende parameter.

Til det bemærkes det, at det ikke var lovgivers hensigt med EAL § 25, stk. 2, at erstatningsbyrden automatisk skal placeres hos ansvarsforsikringselskaberne for skade forårsaget i erhvervsforhold. I så fald må lovgiver forventes at have anvendt formuleringen ”skal” og ikke ”kan” i ordlyden af EAL § 25, stk. 2.

I denne sag har U[redigeret] begået de afgørende fejl og forsømmelser, jf. afsnit 3.3-3.5 ovenfor, og S[redigeret]s chaufførs påfyldning af den ”forkerte” studs (3) var ikke sket – og kunne i praksis ikke være sket – hvis U[redigeret] havde efterlevet sine pligter. G[redigeret] gør dermed gældende, at der ikke er grundlag for at tale om et solidarisk ansvar, som anvendelsen af EAL § 25 forudsætter, jf. ordlyden af stk. 1, idet ansvaret rettelig må ligge hos U[redigeret].

G[redigeret] bemærker, at Højesterets praksis (U.2017.1192) bekræfter, at et objektivt ansvar efter miljøskadeerstatningslovens § 3 begrunder, at en uforsikret part skal bære (evt. en del af) ansvaret, uanset at den anden part er ansvarsforsikret.

På baggrund af rapporten modtog S [redacted] den 5. februar 2020 et oprydningsspåbud fra H [redacted] Kommune (bilag 10) samt endnu et oprydningspåbud den 14. juli 2020, idet der blev konstateret endnu en forurening på ejendommen som følge af olieudslippet den 28. august 2019 (bilag 13).

G [redacted] er ansvarsforsikringsselskab for S [redacted]. I den forbindelse har G [redacted] afholdt omkostninger til oprensningen af forureningen svarende til kr. 2.771.978,40 (replikkens side 2).

1.2 Ansvarsgrundlag

Til støtte for den nedlagte frifindelsespåstand gør U [redacted] gældende, at G [redacted] hverken har løftet bevisbyrden for, at U [redacted] er erstatningsansvarlig efter det almindelige erstatningsansvar eller efter det objektive erstatningsansvar efter miljøskadeerstatningsloven.

1.2.1 Det almindelige erstatningsansvar

Til støtte for den nedlagte frifindelsespåstand gør U [redacted] således gældende, at G [redacted] ikke har løftet bevisbyrden for, at U [redacted] har udvist ansvarspådragende fejl eller forsømmelser i forbindelse med olieforureningen den 29. august 2019.

U [redacted] gør gældende, at U [redacted] ikke kan anses for at have handlet ansvarspådragende som følge af, at S [redacted]s chauffør har påfyldt dieselolie i en forkert studs, hvilket var årsagen til olieforureningen den 29. august 2019, som nærværende sag omhandler.

U [redacted] havde i sin ordrebekræftelse til S [redacted] angivet, at der skulle ske påfyldning af 6.300 liter dieselolie i jordtanken under Shell-dækslet (bilag 2, side 1). Det var alene den korrekte studs (studs 2 på bilag A side 1 og side 3), hvor der var angivet Shell på dækslet. Således burde og kunne chaufføren (og S [redacted] i øvrigt) ikke være i tvivl om, at dieselolien alene skulle påfyldes på studs 2, hvor der var angivet Shell på dækslet.

S [redacted] har endvidere siden i hvert fald 2016 månedligt leveret dieselolie til U [redacted]s fabrik i [redacted] til påfyldning i jordtanken under Shell-dækslet. Forholdene på S [redacted]s fabrik har ikke ændret sig fra 2016 til 2019, og S [redacted] var således fuldt ud bekendt med de fysiske forhold på U [redacted]s fabrik, herunder hvor dieselolien skulle påfyldes. Dertil bemærker U [redacted], at der ikke tidligere været problemer eller uklarheder omkring oliepåfyldningen. Som følge heraf kan U [redacted] ikke anses for at have handlet ansvarspådragende som følge af manglende oplysninger om forholdene på tankanlægget, idet S [redacted], hvis ret G [redacted] er indtrådt i, var fuldt ud bekendt med forholdene på tankanlægget, ligesom U [redacted] havde

afgivet alle relevante oplysninger i ordren til S [REDACTED], jf. mine bemærkninger ovenfor.

S [REDACTED]s medarbejdere, herunder chaufføren, havde eller burde derudover have modtaget instruktioner fra S [REDACTED] om påfyldning af dieselolien, idet S [REDACTED] havde udleveret et billede af tankområdet på U [REDACTED]s fabrik med angivelse af påfyldningsstedet, der var markeret med et Shell-logo, som vist på bilag A, side 3. G [REDACTED] har afvist, at dette er korrekt med henvisning til, at S [REDACTED]s tekniker, M [REDACTED], har oplyst, at S [REDACTED] aldrig udleverede billeder af tankanlægget til deres chauffører inden levering.

Imidlertid fik U [REDACTED]s produktionsassistent Ben [REDACTED] og fabrikschef I [REDACTED] om formiddagen den 29. august 2019 oplyst fra en medarbejder fra S [REDACTED] eller C [REDACTED], at chaufførerne, der skulle levere dieselolie til U [REDACTED]s fabrik i [REDACTED], ved indkørslen til fabrikken, på et display i lastbilen fik forevist to billeder, hvoraf det ene viste, at dieselolien skulle påfyldes på påfyldningsstudsens under Shell-dækslet (studs 2 på bilag A, side 1 og side 3).

Derudover spurgte I [REDACTED] efter olieforureningen den 29. august 2019 S [REDACTED] om, hvorvidt det var muligt at få udleveret instruks, hvilket S [REDACTED] i første omgang indvilligede i. Imidlertid modtog I [REDACTED] aldrig instruks fra S [REDACTED], hvorefter han rykkede S [REDACTED] herfor. S [REDACTED] oplyste i den forbindelse, at de ikke kunne finde instruks.

Som følge heraf spurgte I [REDACTED] den 22. april 2021 B [REDACTED] fra D [REDACTED], der var til stede efter spildet den 29. august 2019, om han havde et billede af instruks. B [REDACTED] oplyste i den forbindelse, at han mindes at have set et billede af instruks, hvor der stod "Shell" på det dæksel, hvor dieselolien skulle påfyldes (bilag C). Under sagen vil Ben [REDACTED] og I [REDACTED] fra U [REDACTED] afgive forklaringer, der belyser ovenstående forløb omkring instruks.

U [REDACTED] fastholder således, at chaufføren - forud for spildet den 29. august 2019 - havde modtaget en instruktion fra S [REDACTED] vedrørende, hvor dieselolien skulle påfyldes. Chaufføren burde og kunne således heller ikke af denne grund være i tvivl om, at dieselolien alene skulle påfyldes på studs 2, hvor der var angivet Shell på dækslet.

U [REDACTED] havde endvidere forseglet det rør, hvor den tredje påfyldning skete (dvs. studs 3 på bilag A, side 1), og som medførte forureningen, med strips. Dermed havde U [REDACTED] forseglet røret med strips for sikre, at der

ikke skete påfyldning i dette rør, idet røret ikke var forbundet med en tank. Til belysning heraf vil produktionsassistent Ben [REDACTED] under sagen afgive forklaring herom.

U [REDACTED] bestrider på baggrund af ovenstående at have udvist ansvarspådragende fejl eller forsømmelser i forbindelse med olieforureningen den 29. august 2019.

1.2.2 Det objektive erstatningsansvar efter miljøskadeerstatningsloven

U [REDACTED] bestrider endvidere, at U [REDACTED] efter miljøskadeerstatningslovens § 3 kan ifalde et objektivt ansvar over for G [REDACTED] som følge af olieforureningen den 29. august 2019.

Det følger af bestemmelsen, at "Den, der som led i erhvervsmæssig eller offentlig aktivitet, der er anført i bilag til loven, forårsager en forurening, skal erstatte den skade, som forureningen medfører."

Olieforureningen skete på U [REDACTED]'s egen grund, og det er S [REDACTED]'s chaufførs påfyldning af dieselolie på den forkerte studs, der forårsagede olieforureningen.

Af forarbejderne til miljøskadeerstatningsloven fremgår, at erstatning efter loven - på samme måde som inden for den almindelige erstatningsret - forudsætter, at den, der er skadelidt, ikke selv har ansvaret for den forvoldte skade (Betænkning over Forslag til lov om erstatning for miljøskader nr. 123 af 15. marts 1994, side 4). En skadevolder kan således ikke kræve erstatning efter miljøskadeerstatningslovens § 3.

S [REDACTED], hvis ret G [REDACTED] er indtrådt i, er i relation til nærværende sag skadevolder, idet S [REDACTED]'s chaufførs påfyldning af dieselolien forårsagede olieforureningen den 29. august 2019. Som følge heraf kan G [REDACTED] ikke kræve erstatning efter miljøskadeerstatningsloven.

Det bemærkes i øvrigt, at en skadevolder efter den dansk erstatningsret heller ikke kan kræve erstatning hos den skadelidte, som i nærværende sag er U [REDACTED], da forureningen skete på U [REDACTED]'s ejendom. U [REDACTED] gør således gældende, at S [REDACTED] – og dermed G [REDACTED] – som skadevolder ikke kan rejse et erstatningskrav efter miljøskadeerstatningsloven mod U [REDACTED], som blev ramt af forureningen.

G [REDACTED] har tidligere henvist til, at G [REDACTED] kan kræve erstatning hos U [REDACTED] som følge af U 2017.1192 H. Dette bestrider U [REDACTED].

I U 2017.1192 H blev en virksomhed, på hvis grund forureningen skete, objektivt erstatningsansvarlig over for kommunen for kommunens omkostninger i forbindelse forureningsoprydningen. Kommunen havde ikke forårsaget forureningen, men havde alene afholdt omkostninger til forureningsoprydningen efter miljøbeskyttelseslovens § 70, hvorefter tilsynsmyndigheder - i tilfælde af overhængende alvorlig fare for sundheden og i tilfælde, hvor øjeblikkelige indgreb er påkrævet for at afværge væsentlig forurening eller forureningens udbredelse – kan foretage det nødvendige uden påbud og for den ansvarliges regning.

Kommunen kunne således kræve erstatning for sine omkostninger til forureningsoprydningen, idet kommunen ikke selv var skadevolder. Faktum i U 2017.1192 H adskiller sig således væsentligt fra nærværende sag, hvor S [REDACTED] er skadevolder og ikke miljømyndighed.

1.3 Erstatningsansvarslovens § 25

Såfremt retten måtte finde, at U [REDACTED] er solidarisk erstatningsansvarlig med G [REDACTED] for den skete forurenings-skade, gør U [REDACTED] gældende, at G [REDACTED] skal bære de fulde omkostninger til oprensningen af forureningen efter erstatningsansvarslovens § 25, stk. 1 og stk. 2.

1.3.1 Erstatningsansvarslovens § 25, stk. 1

I relation til erstatningsansvarslovens § 25, stk. 1, gør U [REDACTED] til støtte for den principale påstand gældende, at S [REDACTED] har udvist en så betydelig grad af uagtsomhed, at G [REDACTED] skal bære det fulde tab for forureningsomkostningerne efter erstatningsansvarslovens § 25, stk. 1, hvorefter:

"Den indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden mellem flere solidarisk erstatningsansvarlige foretages efter, hvad der under hensyn til ansvarets beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt må anses for rimeligt".

S [REDACTED]s chauffør påfyldte - i strid med de givne instrukser og uden kendskab til studsens funktion - dieselolie i et rør, efter at han havde klippet den strips, der forseglede røret over. Det var denne påfyldning, der forårsagede forureningen. Chaufføren påfyldte således olie i en forseglet studs i strid med den givne instruks uden på forhånd på nogen måde at have sikret sig, om studsen kunne anvendes og hvad studsen var i forbindelse med, herunder om denne var forbundet til en dieseltank.

Derudover var S [REDACTED] fuldt ud bekendt med U [REDACTED]s installationer og procedurer i relation til påfyldning af dieselolie. S [REDACTED] har således leveret dieselolie til U [REDACTED]s fabrik månedligt siden i hvert fald 2016, og var således bekendt med indretningen på ejendommen, herunder hvor olien skulle påfyldes.

Installationerne og dermed også påfyldningsstedet har været det samme gennem hele perioden, og der har ikke tidligere været problemer eller uklarheder omkring oliepåfyldningen. I den forbindelse bemærker U [redacted] yderligere, at S [redacted]s medarbejdere har modtaget instruktioner om påfyldning af dieselolien fra S [redacted], idet S [redacted] har udleveret et billede af tankområdet på U [redacted]s fabrik med angivelse af påfyldningsstedet, der er markeret med et Shell-logo.

U [redacted] angav endvidere i ordrebekræftelsen, at der var tale om en 10.000 liters olietank, som var placeret under Shell-dækslet (bilag 2, side 2). Det burde således have stået S [redacted]s chauffør klart, at der alene skulle ske påfyldning i én olietank og dermed én påfyldningsstuds.

Trods denne oplysning, påfyldte S [redacted]s chauffør dieselolie i tre forskellige rør. Først påfyldte chaufføren ca. 2.000-2.300 liter dieselolie i et vilkårligt rør, der lå under et dæksel, som ikke er markeret med Shell-logo, og som lå 2-3 meter fra den korrekte tank (markeret med "1" på bilag A, side 1). Derefter påfyldte chaufføren ca. 100-200 liter dieselolie i den korrekte tank, som lå under tankdæksel med "Shell"-logo, og som ledte til 10.000 liters tanken (markeret med "2" på bilag A, side 1). Endeligt påfyldte chaufføren dieselolie i et helt tredje rør, som var den omhandlede påfyldningsstuds, hvor chaufføren forinden påfyldningen klippede den strips, der forseglede røret, over (markeret med "3" på bilag A, side 1). Denne påfyldningsstruds var ikke forbundet med en tank, hvorfor påfyldningen forårsagede olieforureningen.

S [redacted]s chauffør må således anses for at have udvist en betydelig grad af uagtsomhed, da han valgte at påfylde dieselolie i tre forskellige rør med tre forskellige mængder dieselolie og uden kendskab til rørenes funktion, trods oplysningen om, at der alene skulle ske påfyldning i én 10.000 liters tank. Hertil må chaufføren anses for at have udvist en betydelig grad af uagtsomhed ved at klippe en strips, der forseglede påfyldningsstuds, over, da det burde stå chaufføren klart, at han ikke skulle påfylde dieselolie i en påfyldningsstuds, der var forseglet med en strips. I den forbindelse burde chaufføren endvidere have fulgt S [redacted]s procedure om, at man skal undlade levering/kontakte S [redacted], hvis der er den mindste tvivl om, hvor dieselolien skal leveres. Dette blev ligeledes pointeret af S [redacted] selv i deres skadesanmeldelse til G [redacted] (bilag 3, side 1).

Derudover anførte S [redacted] selv i skadeanmeldelsen, at chaufføren ikke forholdt sig til oplysningerne om, at dieselolien skulle leveres til en 10.000 liters tank, og at leveringen skulle ske til jordtanken under Shell-dækslet (bilag 3, side 1 og 2). I forlængelse heraf bemærker U [redacted], at S [redacted] – ef-

ter olieforureningen – blandt andet gav chaufføren en skriftlig advarsel, og havde skærpet opmærksomhed på ham i de tre efterfølgende måneder (bilag 3, side 1 og 2). S■■■■, hvis ret G■■■■ er indtrådt i, var således også af den opfattelse, at chaufføren havde udvist en betydelig grad af skyld ved påfyldningen, der medførte forureningen den 29. august 2019.

G■■■■ har endvidere som bilag 19 fremlagt et uddrag fra S■■■■s chaufførhåndbog, hvorefter det fremgår:

"Ved aflæsning på et anlæg, med hvilket man ikke er bekendt, skal man sørge for at få kyndig vejledning på stedet. Hos industrikunder er der ofte tanke til flere forskellige produkter. Det er vigtigt, at man allerede ved forpejlingen forvisser sig om, at man er ved den rette tank, samt at man har korrekt pejlestok og pejletabe".

Det fremgår således af S■■■■s chaufførhåndbog, at en chauffør - ved aflæsning på et anlæg, med hvilket chaufføren ikke er bekendt - skal sørge for at få kyndig vejledning på stedet. Dertil bemærker U■■■■, at chaufføren, der leverede dieselolien til U■■■■s fabrik om aften den 28. august 2019, ikke søgte kyndig vejledning på stedet, selvom chaufføren efter det oplyste ikke tidligere havde leveret dieselolie til U■■■■s fabrik i ■■■■.

Det fremgår endvidere af chaufførhåndbogen, at der hos industrikunder ofte er tanke til flere forskellige produkter, hvorfor det er vigtigt, at chaufføren allerede ved forpejlingen forvisser sig om, at chaufføren er ved den rette tank (bilag 19).

Det er således ikke ualmindeligt, at der er flere studse, som chauffører kan påfylde olie i på de forskellige fabrikker, som S■■■■ leverer olie til. Det er således vigtigt, at chaufførerne er sikre på, at det er den korrekte studs, som de påfylder dieselolien.

Eftersom chaufføren påfyldte dieselolie i tre forskellige studser på U■■■■s fabrik - trods oplysningen i ordren om, at dieselolien alene skulle påfyldes i en 10.000 liters tank - har chaufføren næppe sikret sig, at det var den korrekte tank, som chaufføren påfyldte dieselolien i.

Således havde ingen forhold på U■■■■s ejendom eller instruktioner kunnet give S■■■■s chauffør anledning til at tro, at den bestilte dieselolie skulle påfyldes andre steder end studs 2 på bilag A.

Som følge heraf må S■■■■s chauffør anses for at have udvist en så betydelig grad af uagtsomhed, at det efter erstatningsansvarslovens § 25, stk. 1,

må anses for rimeligt, at G [REDACTED] skal bære de fulde omkostninger til oprensningen af forureningen.

1.3.2 Erstatningsansvarslovens § 25, stk. 2

For så vidt angår erstatningsansvarslovens § 25, stk. 2, gør jeg til støtte for den principale påstand gældende, at G [REDACTED] skal bære de fulde omkostninger til oprensningen af forureningen, idet G [REDACTED] som ansvarsforsikringsselskab for S [REDACTED] har dækket den skete skade, og U [REDACTED] ikke har en forsikring, der dækker den skete skade.

Af erstatningsansvarslovens § 25, stk. 2, fremgår følgende:

"Stk. 2. Er en eller flere af de erstatningsansvarlige dækket af en ansvarsforsikring, gælder § 19, stk. 1 og 2, og § 21. I de tilfælde, der er nævnt i § 19, stk. 2, nr. 1 og 2, og § 21, kan der ved den indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden mellem skadevolderne tages hensyn til foreliggende ansvarsforsikringer. § 20 finder tilsvarende anvendelse."

I forlængelse heraf fremgår det af forarbejderne til bestemmelsen, at erstatningsansvarslovens § 25, stk. 2, 2. led medfører: *"Dette vil i mange tilfælde medføre, at erstatningsansvaret kommer til at påhvile ansvarsforsikringen"* (LFF 1984 7: Forslag til Lov om erstatningsansvar, side 25).

Således er udgangspunktet efter erstatningsansvarslovens § 25, stk. 2, at den part, der er dækket af en ansvarsforsikring, som klart udgangspunkt skal bære tabet endeligt. Denne praksis er ligeledes fulgt af domstolene i bl.a. U 2000.2058 H, hvor Højesteret udtalte:

"Det er i forarbejderne til erstatningsansvarsloven anført, at størstedelen af alle erstatningssager afgøres uden retligt ved forhandling mellem de implicerede parter og forsikringsselskaber, og at det derfor er af væsentlig praktisk betydning, at erstatningsreglerne, herunder også reglerne om regres, bliver så klare og let anvendelige som muligt, jf. betænkning nr. 829/1978 om lempelse af erstatningsansvar m.v. s. 14. Med denne bemærkning tiltræder Højesteret, at erstatningsbyrden for en skade forvoldt ved udøvelse af offentlig eller erhvervsmæssig virksomhed af flere solidarisk ansvarlige skadevoldere, hvoraf kun den ene er dækket af en ansvarsforsikring (eller er selvforsikrer i medfør af erstatningsansvarsloven § 20), i det indbyrdes forhold mellem skadevolderne i medfør af erstatningsansvarsloven § 25, stk. 1, og § 25, stk. 2, 2. pkt., skal bæres af den ansvarsforsikringsdækkede skadevolder, medmindre der foreligger særlige omstændigheder." (U 2000.2058 H, afsnit 2063).

Således medfører erstatningsansvarslovens § 25, stk. 2, at også i tilfælde, hvor skadevolder er erhvervsdrivende, skal den part, der er dækket af en ansvarsforsikring, som udgangspunkt bære det fulde tab, medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Dette udgangspunkt er ligeledes fastslået i litteraturen blandt andet i Erstatningsansvarsloven med kommentarer, hvoraf det fremgår, at den part, der er dækket af en ansvarsforsikring, skal bære det fulde tab, uanset at medskadevolderen har forvoldt skaden under udøvelse af offentlig eller erhvervsmæssig virksomhed (Erstatningsansvarsloven med kommentarer, 7. udgave, 2020, side 833).

I nærværende sag er U [redacted] ikke dækket af forsikring, jf. bilag D. G [redacted] [redacted], der er S [redacted]s ansvars-forsikringsselskab, har derimod dækket omkostningerne til oprensning af forureningen.

Således er det alene S [redacted]s ansvarsforsikring, der er tegnet hos G [redacted] [redacted], der dækker omkostningerne til forureningen. Dette medfører således, at det er S [redacted]s ansvarsforsikringsselskab, der skal bære omkostningerne til oprensningen af forureningen, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.

G [redacted] har tidligere anført, at der foreligger særlige omstændigheder i nærværende sag, da U [redacted] i 2020 havde et overskud, samt at U [redacted] er koncernforbundet med Aa [redacted].

Det bestrides, at ovenstående udgør særlige omstændigheder, der medfører, at hovedreglen i erstatningsansvarslovens § 25 skal fraviges. Det har endvidere ikke har relevans for nærværende sag, at U [redacted] er koncernforbundet med Aa [redacted].

Det er således U [redacted]s opfattelse, at der i nærværende sag ikke foreligger særlige omstændigheder, der kan indikere, at hovedreglen i erstatningsansvarslovens § 25 skal fraviges.

Det er således U [redacted]s opfattelse, at G [redacted] efter erstatningsansvarslovens § 25, stk. 2, skal bære de fulde omkostninger til oprensningen af forureningen.
..."

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettens begrundelse og resultat

Efter bevisførelsen lægger retten følgende hændelsesforløb til grund. U■■■■ havde hos C■■■■ bestilt 6.300 liter dieselolie til levering mellem den 28. og 29. august 2019. Af ordren fremgik: "JORDTANK U.SHELLDÆKSEL. Anhænger ok. Brug ventafil, da der er bagfald.". Den pågældende jordtank kunne rumme 10.000 liter, og påfyldningsstudsens til tanken var placeret under et dæksel, hvorpå der stod "SHELL". I området omkring den pågældende jordtank var der to yderligere påfyldningsstuds. Den ene af disse var placeret under et dæksel, hvor der ikke stod "SHELL" på dækslet, og denne påfyldningsstuds var forbundet til en anden jordtank end jordtanken under "Shell-dækslet". Den tredje påfyldningsstuds var placeret over jordniveau op ad en væg ved siden af dieselstander. Det var S■■■■, der skulle levere dieselolien. O■■■■, der var chauffør hos S■■■■, fyldte først i alt ca. 2.600 liter dieselolie i de to påfyldningsstuds, der befandt sig under de to dæksler, hvor der på det ene stod "SHELL". Da disse to "meldte fulde", fyldte O■■■■ i størrelsesordenen 2.500 liter dieselolie i den påfyldningsstuds, der var placeret over jordniveau. Denne påfyldningsstuds var ikke forbundet til en tank, hvorved dieselolien løb ud i jorden og forårsagede forureningen. U■■■■ havde ikke i henhold til olie-tankbekendtgørelsens § 30 foretaget korrekt afblænding af den påfyldningsstuds, der var placeret over jordniveau. G■■■■ har som forsikringsselskab for S■■■■ afholdt udgift med 2.771.978,40 kr. ekskl. moms som følge af forureningen.

Efter bevisførelsen, herunder de afgivne forklaringer, finder retten det ikke godtgjort, at påfyldningsstudsens, der var placeret over jordniveau, var forseglet med strips. Retten finder endvidere, at det ikke kan lægges til grund, at O■■■■ havde modtaget billeder af den korrekte påfyldningsstuds.

Retten lægger efter vidnet M■■■■s forklaring til grund, at en besked i ordresystemet om "jordtank under Shelledæksel" er en typisk besked, og at det ikke er et godt reaktionsmønster hos en chauffør, der skal levere olie, at fylde dieselolie på en tredje påfyldningsstuds.

Det følger af § 3, stk. 1, i lov om erstatning for miljøskader, at den, der som led i erhvervsmæssig eller offentlig aktivitet, der er anført i bilag til loven, forårsager en forurening, skal erstatte den skade, som forureningen medfører.

Uanset, at forureningen i nærværende sag, ikke ville have fundet sted, hvis U■■■■ havde foretaget korrekt afblænding af den påfyldningsstuds, der var placeret over jordniveau, finder retten, at det var S■■■■s chaufførs påfyldning af dieselolien i strid med beskeden i ordresystemet, der "forårsagede" forureningen, således som dette må forstås i lov om erstatning for miljøskaders forstand. Retten finder således ikke, at U■■■■ er objektivt ansvarlig efter § 3 i lov om erstatning for miljøskader.

Retten finder, at S [redacted]s chaufførs påfyldning af dieselolien i studs nr. 3 må karakteriseres som groft uagtsomt, idet denne skete i strid med beskeden i ordresystemet og i strid med S [redacted]s procedure om, at hvis man er i tvivl, undlader man levering.

Som ovenfor anført havde U [redacted] ikke i henhold til olietankbekendtgørelsens § 30 foretaget korrekt afblænding af den påfyldningsstuds, der var placeret over jordniveau, og retten finder, at U [redacted] herved har handlet ansvarspådragende i relation til den omhandlede forurening.

Henset til den grad af uagtsomhed, som S [redacted]s chauffør udviste, sammenholdt med at S [redacted] var dækket af en ansvarsforsikring, finder retten, at G [redacted] skal bære de fulde omkostninger som følge af forureningen, jf. erstatningsansvarslovens § 25, stk. 1 og 2.

Som følge af det ovenfor anførte, og da det af G [redacted] i øvrigt anførte ikke kan føre til et andet resultat, tages U [redacted]s frifindelsepåstand til følge.

Efter sagens karakter, udfald og forløb, herunder skriftvekslingens omfang og hovedforhandlingens varighed af mindre end 4 timer, skal G [redacted] i sagsomkostninger til U [redacted] betale 150.000 kr. Det er oplyst, at U [redacted] er momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

Sagsøgte, U [redacted], frifindes.

Sagsøger, G [redacted]
[redacted], skal inden 14 dage til U [redacted] betale sagsomkostninger med 150.000 kr.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.

ØSTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 14. maj 2024

Sag BS- [REDACTED]
[REDACTED]

G [REDACTED]
(advokat Stine Kalsmose Jakobsen)

mod

U [REDACTED]
[REDACTED]

Københavns Byret har den 29. november 2022 afsagt dom i 1. instans (sag BS- [REDACTED]).

Landsdommerne Gunst Andersen, Julie Skat Rørdam og Berit Holmelund (kst.) har deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande

Appellanten, G [REDACTED] har gentaget sin påstand for byretten om, at U [REDACTED] til G [REDACTED] skal betale 2.771.978,40 kr. ekskl. moms med tillæg af procesrente af 1.683.000,00 kr. fra den 11. april 2021 til den 13. november 2021, og procesrente af 2.770.166,57 kr. fra den 14. november 2021 og indtil den 9. marts 2022, og procesrente af 2.771.978,40 kr. fra den 10. marts 2022 og indtil betaling sker.

Indstævnte, U [REDACTED], har påstået dommen stadfæstet, subsidiært betaling af et mindre beløb end det påstævnte.

Forklaringer

O [redacted], M [redacted] og B [redacted] har afgivet supplerende forklaring. Mi [redacted] har endvidere afgivet forklaring.

O [redacted] har forklaret bl.a., at der sammen med en strip typisk sidder et skilt, der indikerer hvilken type olie, der skal leveres i den pågældende tank. I nogle tilfælde kan det også indikere, at tanken ikke er i brug. Der er så typisk vedhæftet en rød markering. Der var ikke nogen strips eller markeringer på den pågældende påfyldningsstuds. Han er klar over, hvordan afblænding af en tank ser ud. Det var sædvanligt for ham at levere olie, men han havde primært leveret til landbrug og til almindelige huse og altså til overjordiske tanke. På en underjordisk tank er der typisk en studs over jorden. Der kan også være en studs under et dæksel. Han har nok ikke set en afblændet tank. Han har sine oplysninger fra den håndbog, man får, når man er under oplæring.

Han mener, at han talte med Be [redacted] dagen efter. Hvis de overjordiske studser havde været markeret med en rød farve, ville han have vidst, at man ikke måtte benytte dem. Studsen under Shell-dækslet kunne have været markeret med grøn, så havde det været let at se i mørke, og det kunne have fremgået af lastbilens computer, at det var den, der skulle benyttes. En fjernpejling er en elektronisk måling, der giver melding til C [redacted] om, at der snart skal fyldes på. Den person hos S [redacted], der lærte ham op, sagde, at markeringerne ofte var for dårlige. Han var lige blevet oplært og havde ikke tidligere leveret på det pågældende sted på egen hånd. Han blev presset til at køre i den pågældende situation. Det er korrekt, at man ifølge S [redacted] instruks ikke skal levere, hvis man er i tvivl. Han burde have kontaktet døgnvagten, før han fyldte på. Han var stresset den pågældende aften. Der var kommet en ny disponent, der ikke respekterede, at han sagde, at han ikke kunne nå det. Han så ikke nogen strip, og han har heller ikke afmonteret nogen.

En ventafil et rør, som fløjter, så længe man kan fylde på. Han brugte ventafil den pågældende aften, men må have gjort noget galt. Når den ikke fløjter, stopper man. Den tredje studs var et rør, som man skruede slangen direkte på. Der er en hane på slangen.

M [redacted] har forklaret bl.a., at der retteligt var tre studser op ad muren til skuret. Der var to studser og et udluftningsrør til venstre for standeren og en studs til højre for standeren. Der var to pejlestudser under de to dæksler. Han konstaterede med en kompressor, at studsen til højre for døren til skuret var forbundet med den gamle tank. Af de to studser til venstre for standeren var den ene forbundet med tanken under Shell-dækslet, og den anden var ikke tilsluttet en tank. Udluftningen var også forbundet med tanken under Shell-dækslet. Han og B [redacted] talte ikke om afblænding. Han så ingen strips på stedet. Korrekt afblænding kan ske ved at fjerne påfyldningsstuds

helt. Hvis det ikke er muligt, kan man skære røret over med en vinkelsliber og proppe det til, hvorved det ikke vil være muligt at fylde noget i. Han tror ikke, at man kan afblænde med en strip. Man kan jo sætte et skilt på med f.eks. "ikke i brug", men det vil ikke være en korrekt afblænding. En korrekt afblænding betyder, at det ikke vil være fysisk muligt at fylde på. En chauffør burde have lært, at man ikke må fjerne f.eks. en strip uden at stille spørgsmål.

Det foregår typisk sådan, at C [redacted] laver en ordre til S [redacted] på en leverance til f.eks. U [redacted]. I S [redacted] system vil der typisk stå f.eks. "levering under shell-dækslet". Det kan enten være kunden, der har givet beskeden til C [redacted], eller en chauffør, der har skrevet bemærkningen til levering ind til brug for næste gang. De dæksler, der var hos U [redacted], så helt sædvanlige ud. En ventafil er et 130-170 cm langt rør. Det er muligt, at det ikke har virket korrekt, fordi chaufføren ikke har stukket det langt nok ned i tanken. Man kan ikke bruge ventafil ved påfyldningsstudser som dem ved skuret, her må man bruge pistol. Pistolen har ikke automatisk stop.

B [redacted] har forklaret bl.a., at han fik en besked fra sine chauffører om, at tanken var tom. Han ringede til C [redacted] og sagde, at tanken ikke var blevet fyldt op. De spurgte, om de måtte levere om natten. Leveringen sker normalt automatisk. Han har aldrig haft noget med leveringen at gøre. Hverken C [redacted] eller S [redacted] spurgte til, hvor leverancen skulle ske. Der bliver ikke leveret til andre tanke på U [redacted] ejendom. Der bliver leveret ca. to gange om måneden til tankning af U [redacted] lastbiler. S [redacted] har leveret til U [redacted] i hvert fald de sidste 10 år og gør det stadigvæk.

Der var en lysegrå strip, som dem elektrikerne bruger, på den tredje studs. På bagsiden af studsen til højre for udluftningen var der et øje, hvor strippen sad. Den sad bagved op ad væggen. Den sad som en lukkeanordning og var sat på før hans tid. Han kan ikke se, hvorfor nogen skulle have fjernet den, men han kan ikke sige, om den har været så mør, at den kan være faldet af, da chaufføren tog fat. Han ved ikke, hvor længe det er siden, at den pågældende tank blev fjernet. Han ved, at strippen var der, fordi han havde stået og kigget på stedet, mens han tankede, da han selv var chauffør. Som chauffør tanker man ca. dagligt i 3-5 minutter. Når man tanker, står man lige ved siden af studsen. Han er aldrig blevet spurgt til, hvad den pågældende studs skulle bruges til. Han så strippen, mens han kørte som chauffør i 2007-2009. Han så ikke en knækket strip, da han gik på stedet med M [redacted] dagen efter, men der skete mange ting. Aftalen er, at det er C [redacted], der står for leveringen. Det er ikke sædvanligt, at der leveres om natten. Normalt går det automatisk, og der leveres i dagtimerne. Ingen af studserne ved skuret er forbundet til nogen af tankene.

Mi [redacted] har forklaret bl.a., at han har været ansat som chauffør i U [redacted] siden 2006. Han kører ud med beton. Han er tilknyttet U [redacted] fabrik i H [redacted], hvorfra han starter op hver dag. Normalt tankes lastbilerne på fabrikken i H [redacted] ved standen. Det er S [redacted], der leverer diesel til fabrikken. Der er ikke nogen fra U [redacted] involveret – S [redacted] chauffører fylder selv på. Han har set den studs, hvor skaden i 2019 skete. Når man står og tanker, står man og kigger lidt rundt. Man tanker typisk hver anden dag. På studsen til højre sad en falmet strip. Den havde nok været sort en gang, men var, da han så den, lys grå. Der sad to øjer på låget, som om der skulle have været en hængelås, men i stedet var der altså en strip for at markere, at man ikke skulle bruge studsen. Han ved ikke, om sådan en strip kan falde af af sig selv. Han kan ikke se, hvorfor nogen skulle have fjernet den. Han husker ikke, at nogen skulle have været i tvivl om, hvorvidt studsen var i brug. Han er sikker på, at han så strippen, lige efter at han kom tilbage efter en sygdomsperiode i 2008.

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten og har procederet i overensstemmelse hermed. G [redacted] og U [redacted] har herunder uddybet det anførte i påstandsdokumenter af henholdsvis 8. og 9. april 2024.

Landsrettens begrundelse og resultat

Af de grunde, der er anført af byretten, tiltræder landsretten, at S [redacted] chaufførs påfyldning af dieselolien i en studs, der ikke var tilsluttet en tank, må karakteriseres som groft uagtsomt.

Landsretten tiltræder endvidere, at U [redacted] har handlet ansvarspådragende i relation til forureningen ved ikke at have foretaget korrekt afblænding efter dagældende olietankbekendtgørelse § 31. Det bemærkes herved, at den påsætning af en strip på påfyldningsstudsens, som vidnerne B [redacted] og Mi [redacted] har forklaret om, ikke kan antages at være en korrekt afblænding i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsen.

Af bemærkningerne til miljøskadeerstatningslovens § 3, stk. 1, (lovforslag nr. 123 af 9. december 1993) fremgår bl.a.:

”Der er kun erstatningsansvar efter bestemmelsen, hvis skaden er forårsaget af netop de særlige farlige eller forurenende aktiviteter, der udøves af den virksomhed, som det objektive ansvar påhviler. Skyldes skaden forhold, der ikke har nogen forbindelse med disse særlig farlige eller forurenende aktiviteter, er virksomheden således ikke objektivt erstatningsansvarlig efter bestemmelsen. Er f.eks. en virksomhed omfattet af bilaget, alene fordi den har en nedgravet olietank på mindst 6.000 liter, jf. bilagets pkt. J.9., vil virksomheden derfor kun være objektivt erstatningsansvarlig efter bestemmelsen, hvis der sker en forurenings-skade, der er forårsaget af olie fra virksomhedens olietank.”

Landsretten lægger til grund, at U [redacted] havde en nedgravet olietank på mere end 6.000 liter, og at forureningsskaden opstod, da S [redacted] chauffør fyldte olie i en studs, der ikke var forbundet til en tank. Landsretten finder, at U [redacted] under disse omstændigheder ikke er erstatningsansvarlig på objektivet grundlag efter bestemmelsen i miljøskadelovens § 3, stk. 1.

Som anført i Højesterets dom, trykt i UfR 2000.2058H, skal erstatningsbyrden for en skade forvoldt ved bl.a. erhvervsmæssig virksomhed af flere solidarisk ansvarlige skadevoldere, hvoraf kun den ene er dækket af en ansvarsforsikring, i det indbyrdes forhold mellem skadevolderne i medfør af erstatningsansvarslovens § 25, stk. 1 og § 25, stk. 2, 2. pkt., bæres af den ansvarsforsikringsdækkede skadevolder, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.

Landsretten finder, at den uagtsomhed, som U [redacted] har udvist ved at tage en olietank ud af drift uden at iagttage reglerne i olietankbekendtgørelsen og på en sådan måde, at den indtrufne forureningsskade blev muliggjort, udgør sådanne særlige omstændigheder, der taler for at pålægge U [redacted] en del af erstatningsbyrden i det indbyrdes forhold mellem G [redacted] og U [redacted]. Efter en samlet vurdering finder landsretten, at U [redacted] skal bære en tredjedel og G [redacted] to tredjedele af erstatningsbeløbet, som parterne er enige om opgørelsen af. Det forhold, at der pga. selvriskoen ikke er dækning for beløbet hos U [redacted] ejendomsforsikring, kan ikke føre til et andet resultat. U [redacted] skal således betale 923.992,80 kr. med tillæg af procesrente fra den 11. april 2021.

Efter sagens udfald skal U [redacted] i sagsomkostninger for begge retter betale 161.354,27 kr. til G [redacted]. 125.000 kr. af beløbet er til dækning af udgifter til advokatbistand ekskl. moms, 31.500 kr. til retsafgift og 4.854,27 kr. til vidnegodtgørelse. Ud over sagens værdi er der ved fastsættelsen af beløbet til advokat taget hensyn til sagens omfang og hovedforhandlingens varighed.

THI KENDES FOR RET:

U [redacted] skal inden 14 dage til G [redacted], betale 923.992,80 kr. med procesrente fra den 11. april 2021 og sagsomkostninger for begge retter med 161.354,27 kr. Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 25. juni 2025

Sag BS-63777/2024-HJR

(1. afdeling)

Unicon A/S

(advokat Allan Kvist-Kristensen)

mod

Gjensidige Forsikring, dansk filial af Gjensidige Forsikring ASA, Norge

(advokat Kenneth Bodén Andersen)

I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byret den 29. november 2022 (BS-49235/2021-KBH) og af Østre Landsrets 23. afdeling den 14. maj 2024 (BS-51879/2022-OLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Hanne Schmidt, Kurt Rasmussen, Jens Kruse Mikkelsen og Søren Højgaard Mørup.

Sagen er behandlet skriftligt, jf. retsplejelovens § 387.

Påstande

Appellanten, Unicon A/S, har påstået stadfæstelse af byrettens dom, subsidiært at Unicon skal betale et mindre beløb end påstået af indstævnte, Gjensidige Forsikring, dansk filial af Gjensidige Forsikring ASA, Norge.

Gjensidige Forsikring har påstået, at Unicon til Gjensidige Forsikring skal betale 2.771.978,40 kr. med procesrente af 1.683.000 kr. fra den 11. april 2021 til den 13. november 2021, af 2.770.166,57 kr. fra den 14. november 2021 og indtil den 9. marts 2022, af 2.771.978,40 kr. fra den 10. marts 2022 til den 28. maj 2024 og af 1.847.985,60 kr. fra den 29. maj 2024.

Gjensidige Forsikring har oplyst, at for så vidt angår rentekravet for perioden efter den 28. maj 2024 er hovedstolen nedsat med et beløb svarende til det i landsretten tilkendte beløb, under henvisning til at Unicon den 28. maj 2024 har opfyldt landsrettens dom.

Anbringender

Unicon har anført navnlig, at det ikke er bevist, at Unicon har pådraget sig erstatningsansvar efter almindelige erstatningsretlige regler eller miljøskadeerstatningsloven.

Unicon har ikke handlet culpøst i forbindelse med ordren til Skanol A/S. Det blev angivet, at der skulle ske påfyldning af dieselolie i jordtanken under Shell-dækslet. Denne oplysning fik chaufføren, der leverede olien. Det var en helt sædvanlig instruks, og Skanol havde leveret olie til tankanlægget månedligt i en årrække.

Unicon har heller ikke handlet culpøst i forbindelse med sløjfningen af det tankanlæg på 2.500 liter, hvoraf der kun var en påfyldningsstuds og et rør tilbage, da forureningen skete. Dels havde Unicon afsluttet sløjfningen som foreskrevet i olietankbekendtgørelsen. Dels havde Unicon markeret sløjfningen på påfyldningsstudsens. Det er uden betydning for, om Unicon har handlet culpøst i relation til forureningen, om Unicon i sin tid gav tilsynsmyndigheden besked om sløjfningen.

Unicon er ikke erstatningsansvarlig efter miljøskadeerstatningslovens § 3. For det første er skaden ikke forårsaget af den særligt farlige eller forurenende aktivitet, som er årsag til, at Unicon er omfattet af miljøskadeerstatningsloven – at der er nedgravet en 10.000 liters olietank på ejendommen. Skaden er forårsaget af Skanols chauffør. For det andet kan Unicon ikke anses som skadevolder for en skade på egen grund i relation til miljøskadeerstatningsloven.

Hvis Højesteret finder, at Unicon er solidarisk erstatningsansvarlig med Skanol for skaden, skal Gjensidige Forsikring bære de fulde omkostninger til oprensningen af forureningen efter erstatningsansvarslovens § 25, stk. 1 og 2, subsidiært en andel heraf. Gjensidige Forsikring har som ansvarsforsikringsselskab for Skanol dækket skaden, hvorimod Unicon ikke er omfattet af en forsikring, og Gjensidige Forsikring skal derfor som udgangspunkt afholde samtlige udgifter, jf. § 25, stk. 2, 2. led, medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Omstændighederne i sagen taler ikke for at fravige hovedreglen, men tværtimod for at opretholde den, som følge af at Skanols chauffør handlede groft uagtsomt.

Gjensidige Forsikring har anført navnlig, at Unicon er erstatningsansvarlig både efter almindelige erstatningsretlige regler og miljøskadeerstatningsloven.

Unicon har handlet ansvarspådragende ved ikke at afblænde den påfyldningsstud, hvorfra skaden skete. Unicon har ikke foretaget korrekt sløjfning efter reglerne i olietankbekendtgørelsen ved kun at fjerne den underjordiske tank. Unicon har ikke bevist, at Unicon oplyste tilsynsmyndigheden om, hvilke sløjfningsforanstaltninger der var truffet.

Unicon har endvidere forsømt den pligt, der i lyset af forholdene på stedet påhvilede Unicon til at forebygge misforståelser om korrekt påfyldning. Unicon burde have sikret en tydelig afmærkning af de enkelte studser, der stod umiddelbart i forlængelse af hinanden og ikke ved deres ydre fremtoning var mulige at identificere som "rigtige" og "forkerte" påfyldningsstudser. Unicon burde desuden have givet specifik og tydelig instruks om, at der på påfyldningsstedet var flere umiddelbart tilgængelige påfyldningsstudser, og at visse studser førte til en afblændet eller ingen olietank.

Unicon er tillige ansvarlig efter miljøskadeerstatningslovens § 3, stk. 1, jf. bilagets pkt. J.9. Ansvarer gælder for enhver skade, der opstår i forbindelse med den farlige aktivitet, herunder for så vidt angår ansvaret for større tankanlæg også skader, som sker i forbindelse med på- og opfyldning. Det er uden betydning for Unicons objektive ansvar for forureningen, at den er sket på Unicons ejendom.

Det fulde tab bør bæres af Unicon, jf. erstatningsansvarslovens § 25 eller princippet heri. For det første følger denne fordeling umiddelbart af miljøskadeerstatningslovens § 3, stk. 1. For det andet følger fordelingen af det almindelige princip, hvorefter tabet ved fordelingen mellem flere skadevoldere almindeligvis skal placeres ved den skadevolder, der måtte være ansvarlig efter en særlig ansvarsnorm. For det tredje følger fordelingen af den udviste ansvarspådragende adfærd fra de involverede parter, hvor Unicons manglende overholdelse af den ved bekendtgørelsen fastsatte pligt til at forebygge netop sådanne skader skal tillægges afgørende vægt. Hovedårsagen til, at skaden kunne ske, var, at påfyldningsstudsen ikke var afblændet, og at der i øvrigt ikke var foretaget afmærkning eller lignende.

Højesterets begrundelse og resultat

Unicon A/S, der producerer og handler med færdigblandet beton og betonvarer, har på en ejendom på Bülowvej i Holstebro et tankanlæg, der benyttes til dieselolie til virksomhedens lastbiler.

I august 2019 bestilte en ansat hos Unicon dieselolie hos Circle K, som oprettede en ordre på 6.300 liter olie til levering på ejendommen på Bülowvej. I bestillingssystemet var anført: "JORDTANK U.SHELLDÆKSEL. Anhænger ok. Brug

ventafil, da der er bagfald". Olien skulle leveres af Skanol A/S, der i en årrække havde leveret olie på adressen.

På Unicons ejendom på Bülowvej i Holstebro var der et dæksel på jorden, hvorunder der var en studs til påfyldning af olie til den nævnte tank. Der stod Shell på dækslet. Ved siden af dette dæksel var der et andet dæksel, hvorunder der også var en studs til påfyldning af olie. Studsen var forbundet til en anden tank. Der stod ikke Shell på dette dæksel. Derudover var der nogle meter fra dækslerne andre påfyldningsstudser ved en bygning. En af disse studser var ikke forbundet med en tank, idet tanken var fjernet. Røret fra studsen førte blot nogle meter ned i jorden.

Skanols chauffør, som havde fået den instruks, der fremgik af bestillingssystemet, ankom til ejendommen natten mellem den 28. og 29. august 2019. Der var ingen andre til stede på ejendommen. Chaufføren fyldte olie først i den ene tank via studsen under det ene dæksel og derefter i den anden tank via studsen under det andet dæksel, men han var ikke i stand til at fylde mere end knap halvdelen af den bestilte olie på tankene. Derefter påfyldte han omkring 2.500-2.700 liter olie via studsen ved bygningen, som ikke førte til en tank. Herved skete der en forurening af jorden på ejendommen.

Holstebro Kommune påbød Skanol at bortgrave den olieforurenede jord. Udgiften hertil på 2.771.978,40 kr. blev afholdt af Skanols forsikringsselskab Gjensidige Forsikring.

Sagen angår, om Gjensidige Forsikring kan kræve den afholdte udgift helt eller delvist erstattet af Unicon.

Efter miljøskadeerstatningslovens § 3, stk. 1, skal den, der som led i erhvervs-mæssig eller offentlig aktivitet, der er anført i bilag til loven, forårsager en forurening, erstatte den skade, som forureningen medfører.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen (Folketingstidende 1993-94, 1. samling, tillæg A, lovforslag nr. L 123, sp. 4752), at der ved vurderingen af, hvilke aktiviteter der som omfattet af bilaget kan medføre objektivt erstatningsansvar, er lagt vægt på, om aktiviteterne indebærer en væsentlig risiko for forurening. Der er kun erstatningsansvar efter bestemmelsen, hvis skaden er forårsaget af netop de særlig farlige eller forurenende aktiviteter, der udøves af den virksomhed, som det objektive ansvar påhviler. Skyldes skaden forhold, der ikke har nogen forbindelse med disse særlig farlige eller forurenende aktiviteter, er virksomheden således ikke objektivt erstatningsansvarlig efter bestemmelsen. Er f.eks. en virksomhed omfattet af bilaget, alene fordi den har en ned-

gravet olietank på mindst 6.000 liter, jf. bilagets pkt. J.9., vil virksomheden derfor kun være objektivt erstatningsansvarlig efter bestemmelsen, hvis der sker en forureningsskade, der er forårsaget af olie fra virksomhedens olietank.

Højesteret finder, at forureningen ikke i miljøskadeerstatningslovens forstand kan anses for forårsaget helt eller delvist af den omstændighed, at Unicon på sin ejendom har en olietank, som er nedgravet. Den kan heller ikke i lovens forstand anses for forårsaget af, at der på ejendommen tidligere havde været en anden nedgravet olietank, hvorefter der alene var en påfyldningsstuds og et rør tilbage.

Unicon er derfor ikke erstatningsansvarlig på objektivt grundlag efter miljøskadeerstatningslovens § 3.

Spørgsmålet er herefter, om Unicon er erstatningsansvarlig efter dansk rets almindelige erstatningsretlige regel (culpareglen).

Højesteret finder, at forureningen efter almindelige erstatningsretlige regler må anses for forårsaget af den omstændighed, at Skanols chauffør groft uagtsomt fyldte olie på den studs, der ikke var forbundet til en tank, i modstrid med den klare instruks, han havde fået om at fylde olie på tanken under det dæksel, hvorpå der stod Shell. Chaufføren havde intet grundlag for at tro, at han skulle påfylde olie via studsen ved bygningen.

Højesteret finder, at Unicon i lyset heraf ikke ved at undlade at afblænde påfyldningsstudsens ved bygningen og undlade at afmærke studsen som anført af Gjensidige Forsikring har handlet uagtsomt, eller i hvert fald ikke har handlet med en sådan grad af uagtsomhed, at der foreligger sådanne særlige omstændigheder, at der er grundlag for at pålægge Unicon at betale hele eller en del af udgiften til at bortgrave den olieforurenede jord.

Højesteret stadfæster herefter byrettens dom, således at Unicon frifindes for Gjensidige Forsikrings krav.

Efter sagens udfald skal Gjensidige Forsikring betale sagsomkostninger for landsret og Højesteret til Unicon med i alt 325.000 kr., hvorefter 300.000 kr. er til dækning af advokatudgift og 25.000 kr. er til dækning af retsafgift for Højesteret.

THI KENDES FOR RET:

Byrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for landsret og Højesteret

skal Gjensidige Forsikring, dansk filial af Gjensidige Forsikring ASA, Norge, betale 325.000 kr. til Unicon A/S.

De idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.